

HAJDÚ-BIHARI

XXXVIII. ÉVFOLYAM

23. SZÁM

ÁRA: 1,40 FORINT

1981. I. 28.,
SZERDA

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Javuló színvonalú vezetésről adott számot a tsz-ek küldöttközgyűlése

Változatlanul gond a szakemberhiány

A Hajdú-Bihar megyei tsz-szövetség elnöksége január 27-re, keddre összehívta a megye termelőszövetkezeti küldöttjeit. A küldöttközgyűlés délelőtt kilenc órakor kezdte meg munkáját Debrecenben, a Bartók Teremben. Jelen volt, s az elnökségben foglalt helyet Tóth Imre, a megyei pártbizottság titkára és Juhász István, a megyei tanács elnökhelyettese.

Két nagy téma szerepelt a közgyűlés napirendjén: az egyik a vezetés helyzete, a másik a szövetség ellenőrzési irodájának tájékoztatója az ellenőrzés tapasztalatairól.

A vezetés helyzetét tárgyaló tanulmányhoz Németh István, a megyei tsz-szövetség elnöke fűzött szóbeli kiegészítést.

A vezetői munka mérlegre vételének időszerűségéhez kétség nem férhet, s nemcsak azért, mert öt éves tervet zártunk, de azért sem, mert a VI. ötéves tervi feladatok végrehajtására (például a termelőszövetkezeti termelés 18-20 százalékos növelésére) az üzemek csak hatékony, a versenyképesség növelését segítő tudó vezetők révén képesek. Az V. ötéves tervben elért eredmények a vezetés szervezetének korszerűsödését, a vezetés színvonalának a fejlődését jelzik, mutatva a megújulásra való készséget és képességet is. Ugyanakkor a gazdálkodás feltételeinek a változása, bonyolultabb válása a tervciklusban a korábbinál élesebben hozta felszínre a vezetési gondokat. Az eltérő színvonalú vezetés nagyban hozzájárult a gazdálkodás eredményességében megmutatókozó differenciálódáshoz.

A vezetés színvonalának a gazdasági és természeti adottságokkal összefüggő neuralgikus pontja megyénkben a termelőszövetkezetek szakembereivel való ellátottsága. Hajdú-Biharban ez idő tájt 1150 felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember dolgozik, kétszer annyi, mint tíz évvel ezelőtt. Ezer hektár szántóra osztva ez ezen diplomás szakembereket, a negyedik helyet foglaljuk el a megyék sorában. Feltűnő-

Németh István szóbeli kiegészítőt mond

be a gondok a megyén belüli, szakmánkénti és területenkénti megoszlás láttán. A diplomás szakembereknek mintegy 45 százaléka a 21 löszháti gazdaságban dolgozik. Kevés a mérnök, még kevesebb a felsőfokú közgazdasági és számviteli képesséssel rendelkező szakember. Ha figyelembe vesszük, hogy Biharban 579, a Tisza mentén pedig 618 hektár termőterület jut egy-egy felsőfokú végzettségű szakemberre, vagyis megközelítőleg kétszer annyi, mint amennyi a megyei átlag (329 hektár), akkor már azt is hatalmas eredménynek könyvelhetjük el, hogy a szövetkezetek túlnyomó többségében felsőfokú képesséssel rendelkező szakember a termelés első számú irányítója.

A szervezetek élén tevékenykedő tsz-elnökökről szólván a tanulmány hangsúlyozza, hogy az ő szerepük meghatározó a termelőszövetkezetek vezetésében. Nagy többségük ennek tudatában felelősséggel és hozzáértéssel tesz eleget megbízatásának, eredményesen, áldozatkészen dolgozik a párt gazdasági- és társadalompolitikai céljainak a termelőszövetkezeti érdekek egyeztetett megvalósításáért. Természetes az elnöki feladatok a korábbi időkhez képest sok tekintetben megváltoztak. A szakszervezetek önállóságának a

biztosítása és igénylése például olyan követelmény napjainkban, amelynek hiányát az eredmények és a munkahelyi közérzet egyaránt megérik. Egyre több a felsőfokú politikai és szakmai képességű tsz-elnökök száma, jóllehet a hosszú évek óta kiemelkedő teljesítményt nyújtó vezetők egy része magasabb szakképesítéssel nem rendelkezik. A mozgalom nagy megbecsüléssel tekint az elnököknek arra a generációjára, amely több mint két évtizede fáradozik a szövetkezeti gazdaságokért. A megye öt tsz-elnöke több mint 25 éve tölti be tisztét. Melléjük a szövetkezeti társadalom megkülönböztetett figyelmét kíséri a tsz-elnökök nem is kis létszámú azon csoportját, amelynek tagjai öt éve, vagy annál rövidebb ideje kerültek megválasztásra.

A küldöttek hozzászólásaikkal gazdagították az írásban kiadott tanulmányok megállapításait. Gesztelyi György, a derecskei Vörös Csillag Tsz elnöke a termelőszövetkezetek szakembermegtartó képességéről, e képesség fokozásáról; Monok Sándor, a körörszakályi Kossuth Tsz elnöke a bihari tájon érvényes sajátos gondokról; Lókodi László, a debreceni Új Élet Tsz elnöke a

(Folytatás a 2. oldalon)

Tanácskoznak a küldöttek

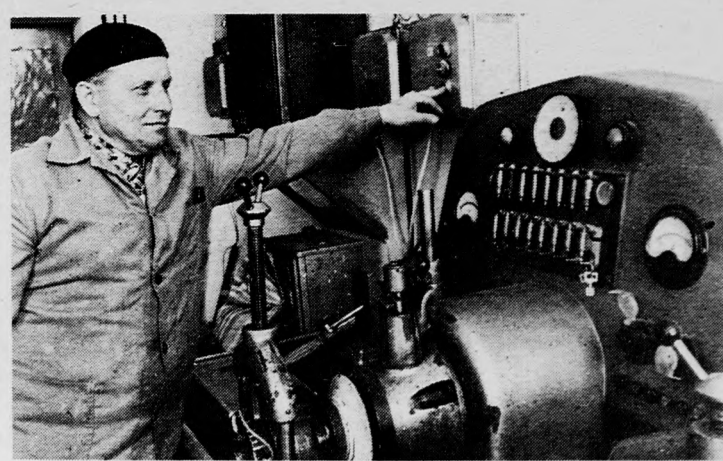
Befejeződött a cukorgyártási szezón

A gyáraknak ezúttal rendkívüli körülmények között kellett dolgozniuk a földdekről érkező alapanyagot, amely — természetesen nem a termelők hibájából — gyakran összefagyva, igen sok földdel keverve érkezett a gyárakba. Emiatt tisztítóbrigádokat kellett beállítani, és a legtöbb helyen csak késéssel kezdhették meg a répa feldolgozását.

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

SZEMÉLYZETI OSZTÁLY: TESSÉK BELEPNI

NAGYÜZEM A MEZŐGAZDASÁGI
JAVÍTÓMŰHELYEKBEN

(3. oldal)

VÁLTOZÓ IDŐ, VÁLTOZÓ TÁRSADALOM

(4. oldal)

„HA MAJD A SZELEM NAPVILÁGA”

KÉPERNYŐ

(5. oldal)

MERRE TART A DMVSC?

(7. oldal)

Kikérik a volt növendékek véleményét

Építészek találkozója a Műszaki Főiskolán

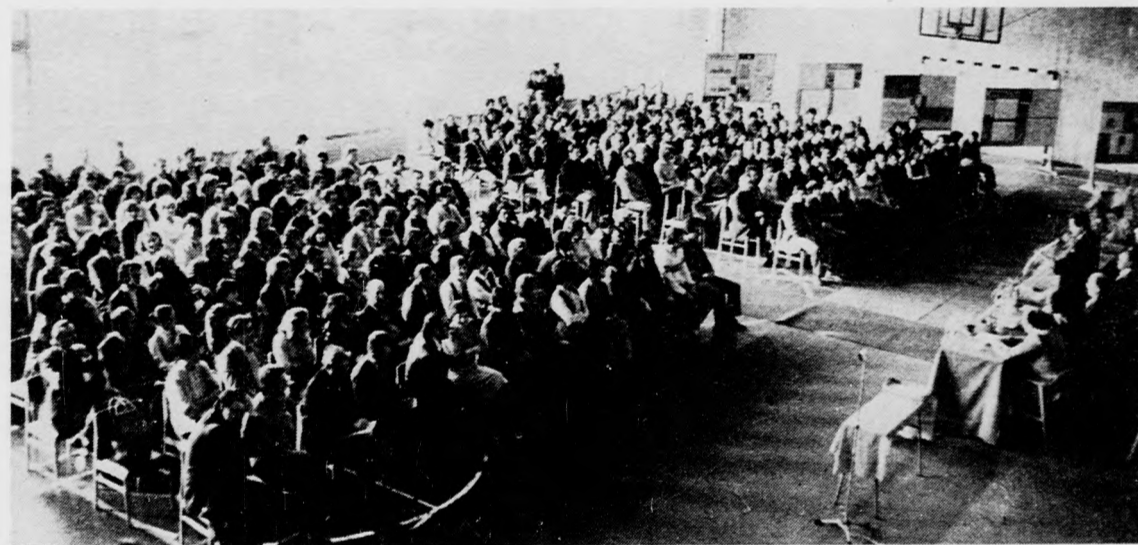
Harmadszor rendez találkozó volt növendékeinek az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola. Ezúttal az építőipari karon 1969-1980 között végzettek közül háromszáz üzemtermelő vesz részt a találkozón, amelynek fő témája az oktatás korszerűsítése és a továbbképzés szervezése. A tanácskozára meghívást kaptak a szomszédos megyék építőipari vállalatainak vezetői is.

A kétnapos találkozó célja, hogy erősítse a kapcsolatokat az intézmény és a végzett

diplomás között. Az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola debreceni tagozatán hagyomány már, hogy rendszeresen kikérik a volt növendékek véleményét, így törekednek arra, hogy az oktatást még jobban a gyakorlat követelményeire igazítsák. Különösen aktuális ez most, az új tantervek várható bevezetése előtt.

A tanácskozára érkezett vendégeket január 27-én Molnár Sándor nyugdíjas kar-tárgy- és szervezeti integrációért. Ezt követően vita bontakozott ki.

A találkozó ma délelőtt tovább folytatódik: a főiskola múltjáról és életéről Tóth Zoltán főiskolai tanár, a jövő feladatairól és a fejlesztési tervekről dr. Szabó Tamás főigazgató-helyettes tájékoztatja a résztvevőket.

A megye legjobb egysége a Kossuth zászlóalj

MUNKÁSÖREGYSÉG-GYŰLÉS

A Hajdúsági Iparművekben tartotta évzáró-évnívó ünnepi egységgyűlést a Kossuth Lajos nevű viselő debreceni járási munkásör zászlóalj. Az egységgyűlés vendégei és a személyi állomány előtt Csádi János zászlóaljparancsnok tett jelentést Gáti Józsefnek, a Munkásör-ség országos parancsoka helyettesének. Az egységgyűlés résztvevőit, közöttük Fülöp Jánost, a megyei pártbizottság titkárát, Kerekes Antalt, a debreceni járási pártbizottság első titkárát, a megyei párt-végrehajtóbizottság tagjait, valamint a szovjet déli hadseregcsoport és a társ fegyveres testületek képviselőit Bánszegi József, a járási pártbizottság titkára köszöntötte, majd a jelenlevők egy-

perces néma felállással adóztak a tavaly elhunyt bajtársak emlékének.

Az 1980-as kiképzési évben végzett munkáról, az elért eredményekről Csádi János ünnepi beszédben tett jelentést. Emlékeztetett, hogy egy évvel ezelőtt a politikai nevelőmunka javítását, az állományépítést, a kádarmunka fejlesztését, a takarékos gazdálkodást és valamennyi tevékenységben a tervszerűség folyamatos érvényesítését határozta meg a parancsnokság. Céllal tűzték ki, hogy feladataik teljesítésében jobban építenek a szocialista versenymozgalomra, tovább javítják az ügyeleti és a biztosító szolgálatot.

A járási párt-végrehajtóbizottság és a Munkásör-ség

Hajdú-Bihar megyei Parancsnoksága így értékelte a Kossuth zászlóalj tavalyi végzett munkáját:

A zászlóalj parancsnoksága és személyi állománya a meghatározott követelményeknek megfelelt, megoldotta feladatait. Nehezebb körülmények között is sikert ért a magasabb minőségi követelményeknek eleget tenni. A parancsnokok munkájában javult az előrelátás és a tervszerűség. Ez megnyilvánult a feladatok előkészítésében, a feladatok biztosításában. A feladatok megoldása összehangolt és szakszerű volt.

A személyi állomány erkölcsileg, politikailag erősödött,

(Folytatás a 2. oldalon)

Folytatódik a madridi találkozó

A szovjet küldöttség vezetőjének felszólalása

MADRID (MTI) Kedden délelőtt, néhány perccel 11 óra után a spanyol főváros kongresszusi és kiállítási palotájában teljes üléssel folytatódott az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel foglalkozó madridi találkozó.

A több mint egy hónapos karácsonyi szünet után most elkezdődött második szakasz első heteiben a 35 résztvevő ország küldöttségei — közöttük a dr. Petrány János nagykövét, külügyminiszteriiumi főtábornokot vezette magyar delegáció — az eddig benyújtott több mint 80 javaslatot vitatják meg.

A keddi délelőtti ülésen felszólalt Leonid Iljicsov külügyminiszterhelyettes, a szovjet küldöttség vezetője is. A találkozó — mondotta — az enyhülés ellenfeleinek támadásai ellenére is igazolja, hogy a béke, a biztonság, az enyhülés és az egyenlőség együttműködés gondolata mély gyökeret eresztett Európa politikai életében. A szov-

jet küldöttség annak érdekében kíván tevékenykedni, hogy a madridi találkozó olyan döntések szülessenek, amelyek gyakorlati lépésekkel járulnak hozzá az európai biztonság és együttműködés megszilárdításához.

A szovjet delegáció vezetője a szocialista országok által benyújtott javaslatokat méltatva hangsúlyozta: ezek a javaslatok azt mutatják, hogy a szocialista országok alkotó szellemében, tárgyilagosan közelítik meg a kérdéseket, és a találkozó eredményes befejezéséért tevékenykednek.

Iljicsov külügyminiszterhelyettes, az európai katonai konferencia összehívásának szükségességét aláhúva kijelentette: ha a madridi találkozó elhatározza egy ilyen tanácskozás összehívását, ez kedvező hatással lenne a Helsinki konferencia elindítására. Ha viszont ezen a területen

nem érnek el tényleges haladást, az minden bizonnyal károsan befolyásolná az európai helyzetet.

— Lehetőségünk van arra, hogy új szakaszt nyissunk az európai politikában — folytatta —, és ezt a lehetőséget nem szabad elszalasztani. Az európai katonai enyhülési és leszerelési konferencia összehívását legjobban a lengyel javaslat szolgálja, amely a szocialista országok közös kezdeményezését tükrözi. Célja világos: elindítani a katonai enyhülés folyamatát Európában, ahol egy nemzedék életében már két háború volt. A javaslat nyitott: az általa kezdeményezett konferencia kész megtárgyalni bármely részvevő indítványait.

Leonid Iljicsov kijelentette: a szovjet küldöttség figyelmesen tanulmányozta az összes többi javaslatot, és célja az, hogy a konferencia összehívásáról mindenki számára elfogadható megállapodást érjenek el.

Újabb „figyelmeztető sztrájkok”

VARSÓ (MTI). Lengyelország három körzetében kedden újabb „figyelmeztető sztrájkokra” került sor. Mint a varsói rádió jelentette, Lódzban reggel 9 órakor három órára leállt gyakorlatilag valamennyi üzem. Bialystokban és környékén több mint 90 gyárban négy órán át szünetelt a termelés, és a sztrájkhoz csatlakozott a helyi tömegközlekedési vállalat is.

Katowicei jelentés szerint „okkupációs sztrájkra” került sor az ország déli részén, a Beszkidek vidékén levő üzemekben. A környéken nem járnak a távolsági autóbuszok, a vasút azonban működik.

Az akcióra annak ellenére került sor, hogy az utóbbi napokban elhangzott számos kérdés, felhívás után hétfőn a Lengyel Egyesült Munkáspárt politikai bizottsága egyértelműen állást foglalt amellett, hogy a kormány, a „Szolidaritás” és az ágazati szakszervezetek képviselői — szakértők bevonásával — kezdjenek tárgyalásokat a munkaidő rövidítésének kérdéséről.

A szovjet kormány elítéli a terrorizmust

MOSZKVA. A Szovjetunió teljes mértékben képtelennek tartja Alessandro Pertini olasz köztársasági elnöknek a francia televízióban tett kijelentéseit, amelyekkel olyan benyomást akart kelteni, hogy a Vörös Brigádok nevű olasz terroriszervezet irányításának központja a Szovjetunió lenne.

A szovjet kormány ezt az álláspontját Olaszország moszkvai nagykövete előtt kedden a szovjet külügyminisztériumban ismertették.

Állásfoglalásában a szovjet kormány rámutat, hogy Pertini kijelentéseinek nyilvánvaló képtelenségét

tekintve az ügy nem érdemelne figyelmet, ha nem ilyen magas rangú hivatalos személytől származna. Lehetetlen, hogy Olaszország vezetői ne ismernek a szovjet kormányának a terrorizmussal kapcsolatos elvi álláspontját, azt, hogy eddig is és ezután is mindig elítéli a terrorcselekményeket.

Minden olyan koholmány, amely kétségbe vonja ezt az álláspontot, sérti a Szovjetuniót, és károkat okoz az utóbbi időben jól fejlődő szovjet-olasz baráti kapcsolatoknak — hangzik a szovjet kormány állásfoglalása.

Kormányellenes röpiratok Pekingben

PEKING (Kyodo). A japán hírgyűnösök Pekingből keltezett tudósítása szerint a kínai vezetést bíráló röpiratok és brosúrák jelentek meg Pekingben tíz nappal ezelőtt, ezeket széles körben terjesztik a kínai fővárosban lakó külföldiek között.

A röpcédulák és brosúrák Teng Hsziao-pinget, a párt alelnökét reakciónak neve-

zik, egyszersmind megvédik a most elítélt „négyek bandáját”.

Eddig négy ilyen tartalmú irat jelent meg.

A Kyodo japán hírgyűnösök pekingsi megfigyelők véleményét idézi. Eszerint jól szervezett, kormányellenes csoportok állnak a kiadványok mögött. (MTI)

Napirenden kívül is az iraki-iráni háborúról tanácskoznak Taifban

TAIF — „A jelek szerint némi egyetértés alakult ki az iraki-iráni konfliktus átfogó rendezésének alapelveiről” — mondotta Kurt Waldheim ENSZ-főtábornok az iszlám konferencia harmadik csúcstervezetési ülésén este elhangzott felszólalásában. Waldheim tájékoztatta a jelenlévőket Olof Palme teheráni és bagdadi megbeszéléseiről. Kijelentette, az átfogó rendezésnek szavatolnia kell mindkét fél törvényes jogait és szilárd keretet teremtenie ahhoz, hogy a két ország között harmonikus kapcsolatok alakuljanak ki a jövőben. Waldheim felszólította az iszlám országokat, hogy támogassák az ENSZ békéltető kezdeményezéseit.

A harminchét iszlám ország állam- és kormányfői, valamint a Palesztinai Felszabadítási Szervezet részvételével folyó csúcstervezetési ülés hivatalos napirendjéről Irán távolmaradása miatt levetették ugyan az iraki-iráni háború kérdését, a nem hivatalos megbeszéléseket ugyanakkor ez a téma urálja.

Kurt Waldheim hétfőn megbeszélést folytatott Szádam Huszejn iraki elnökkel, és jól értesült források szerint az ENSZ közvetítő missziójának szerepéről tanácskoztak vele.

A csúcstervezetési ülés napján az iszlám konferencia szervezete ismét megerősítette közvetítési ajánlatát. Sajátjelentések szerint esetleg Benzsaid Sadii algériai elnököt küldenek el újabb békítő tárgyalásokra Teheránba.

Nem adták fel annak a reményét, hogy a háromnapos tervezett konferenciára esetleg befuthat még Teherán képviselője. Habib Satti, az iszlám konferencia főtábornoka hétfőn a csúcstervezetési ülésen úgy foglalt állást, hogy az iráni vezetők talán hajlandók felülvizsgálni a taifi tanácskozás bojkottálásáról hozott döntésüket.

Habib Satti jelentésének további részében a palesztin ügygel és Jeruzsálem státusával foglalkozott.

Szaid al-Fejszál szaúdi külügyminiszter felszólalásában sürgette az Egyesült Államokat: vesse latba Izraelre gyakorolt befolyását az arab-izraeli konfliktus tartós rendezése érdekében. Kijelentette: Washingtonnak el kell ismernie a palesztinai nép önrendelkezési jogát.

A hétfő esti ülésen elnökölő Fahd szaúdi-arabiai trónörökös szintén felszólította az Egyesült Államokat, hogy kére- sen átfogó megoldást a

közeli-keleti konfliktusra. Elutasította azt a Vatikán részéről felvetett javaslatot, hogy Jeruzsálem városát nemzetközi ellenőrzés alá helyezzék. Szóba hozta Afganisztán kérdését is, és a szovjet csapatok kivonását követelte.

Fahd bejelentette: Szaúd-Arábia egymilliárd dollárt fizet be az iszlám fejlesztési alapba, és sürgette a tehetősebb arab országokat: járuljanak hozzá, hogy az alap hárommilliárd dollárra növekedjen.

A bejrúti rádiónak a taifi konferenciáról szerzett értesülései szerint az öböl menti arab országok csúcstervezetési ülésén február 11-én a térség biztonságának kérdéséről Hírek szerint Leonid Brezsnyevnek Új-Delhiben tett indítványát is napirendre tűzték. Mint ismeretes, Brezsnyev azt javasolta, hogy a Szovjetunió, az Egyesült Államok, a nyugat-európai országok, Japán és Kína kollektíván szavatolják a térség biztonságát, és vállaljanak kötelezettséget arra, hogy nem avatkoznak be az öböl menti államok belügyeibe. A jelentés szerint február 4-én külügyminiszteri szintű előkészítő értekezletet tartottak Kuvaitban vagy Rijadban,

Munkásőregység-gyűlés a Hajdúsági Iparművekben

(Folytatás az 1. oldalról)

szabályozásról szilárdult. Az alegységek jó szellemű közösségekké lettek. A törzs- és alegységparancsnoki állomány stabil, felkészültsége, emberi magatartása biztosítja a nevelési és kiképzési célok elérését. Az anyagi-technikai feltételeket takarékosan és jól biztosították.

— Az öt évnél hosszabb ideje szolgálók az állomány 65 százalékát teszik ki. A törzs- és parancsnoki kor változása még a két százalékos sem éri el. A tavaszi, őszi gyakorlaton pisztolyból jó, géppisztoly, golyószóró kiváló eredményt értek el munkásaink. Az ősszel megtartott harcászati foglalkozásokon kiemelkedett a Hajdúsági Iparművek 2. szakasza, a hajdúdorogi, a bal-mazujvárosi, az egykei, a polgári 1. sz. és az újszentmargitai szakasz — mondotta Csádi János.

Ezután arról szolt a parancsnok, hogy a zászlóaljban tavaly nem volt súlyos fegyelmi vétség, a szabály-

zatban előírtakat a munkásörök legtöbbje megtartotta. A parancsnoki feladatokat igen eredményesen látta Czirbik Rudolf, Hankovszki Géza, Bari József, Bódi Sándor, Somogyi Tibor, Szabó András, Korondán György, Mézes László és Kiss István.

Csádi János részletesen elemezte valamennyi alegység tavaly végzett munkáját, a szolgálat ellátásában elért eredményeket, majd az új munkásörökhöz szolt:

— Kívánom, hogy mihamarabb legyenek aktív tagjai egységünknek, részesei eredményeinknek. Hamarosan észreveszitek, hogy zászlóaljunk személyi állománya szeretettel, gondoskodással, nagy barátsággal veszi körül önöket. Fogadják bizalommal a segítséget még akkor is, ha az jogos bírálat formájában jelentkezik, mert ezt kívánja a nyílt, őszinte baráti légkör.

Ezután Harmati Gábor, a Munkásörög megyei parancsnokságának helyettese bejelentette, hogy az elmúlt kiképzési évben elért eredményei alapján a Kossuth

zászlóalj elnyerte a Munkásörög Hajdú-Bihar megyei Parancsnokságának legjobb egysége címet, az ezzel járó oklevelet és vándorserleget, a zászlóalj parancsnoka pedig „Kiváló egységparancsnok” kitüntetését kapta.

Ezt követően kitüntetések és elismerő oklevelek átadására került sor.

Kiváló Parancsnok jelvényt tizenegyen, Kiváló Munkásörög jelvényt tizennégyen kaptak. Húszéves szolgálat után hárman, 15 éves szolgálat után tizennégyen, 10 éves szolgálat után tizenketten, 5 éves szolgálat után pedig huszonhét kaptak Szolgálati Erdeméretet. A Munkásörög országos parancsnoka tartalékállományba vonulását alkalmából tiz leszerelő munkásörök adott emlékérmét és emléklapot.

Az ünnepi egységgyűlés szünetében Filöp János fogadta és köszöntötte a kitüntetetteket, majd az új munkásörök eskütétele után a Munkásörög központi férfi-kórusa adott műsort.

R. D.

A tsz-ek küldöttközgyűlése

(Folytatás az 1. oldalról)

kedvezőtlen adottságokkal összefüggő vezetési problémákról; Balázs Imre, a berettyóújfalui Dózsa Tsz elnöke a testületi és az egységnyi vezetés összefüggéseiről; Kövendi István, a hajdúböszörményi Zoja Tsz elnöke az érdekképviseleti munka továbbfejlesztéséről; G. Kiss László, az esztári November 7. Tsz elnöke az ellenőrzés hasznosságáról, szükségességéről s az üdülettel kap-

csolatos fejlesztési koncepcióról; Rácz József, a püspökáldányi Zöld Mező Tsz elnöke a közgazdasági szemléletű szakvezetés szükségességéről fejtette ki véleményét.

A vitában felszólalt Tóth Imre is. Mint mondta, az ilyen közgyűlésekre, amelyek kifejezetten az emberi tényezők vizsgálatának szentelik munkájukat, nagy szükség van. Eppen az elmúlt, rendkívül nehéz esztendő mutatta meg, mire képes az ember —

határozott és egységes vezetése esetén. Az idén sem indul jó pozícióból a mezőgazdaság, ami még indokoltabb és fontosabb teszi az alapos, minden részletre kiterjedő előkészítést. Az erős segítők a gyengék — írta zászlóalja a mindinkább kibontakozó társadalmi mozgalom, amelytől további szép eredmények remélünk. Az összefogás, az együttműködés, korszerű vezetéssel párosulva, hatékony fegyver a természeti erők ellenében.

Röviden

SZÓFIA. A görögországi amerikai katonai támaszpontok jogállásának tisztázására görög-amerikai tárgyalások kezdődtek kedden Athénban.

SZÓUL. Kim De Dzung, az először halálra, majd életfogytiglani börtönre ítélt dél-koreai ellenzéki vezető és tizenegy társa pénteken éhségsztrájkba lépett. Ez kedden vált ismeretessé Szóulban. Az elítéltek feltétel nélküli és azonnali szabadonbocsátásukat követelik.

HÉTFŐN San Salvador-i lakásából elrabolták Victor Medranót, az emberi jogok salvadori bizottságának titkárát — közölték a bizottság tagjai. Aggodalmuknak adott hangot az eset miatt, ugyanis a bizottság két másik tagját néhány hónappal korábban ugyancsak elrabolták, majd megölték őket.

MOSZKVA. Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter kedden megbeszélést folytatott Oscar Fischerrel, az NDK külügyminiszterével. Fischer hétfőn érkezett Moszkvába a szovjet külügyminiszter meghívására.

MANAGUA. Kedden Managuában megnyílt a nicaraguai néppel való szolidaritás jegyében rendezett első nemzetközi találkozó, amelyen több mint 30 ország mintegy 200 küldötte vesz részt. A találkozó célja, hogy megismertesse a résztvevőket a nicaraguai népek az új társadalom építésében elért eredményeivel.

LONDON. Győzelemmel végződött a fizetésemelés követelő angol tengerészek sztrájkja. A tengerészek szakszervezetének kezdeményezésére, 320 hajó legénységének részvételével tartott sztrájkosorozat nyomán a vállalkozók a tengerészek követeléseinek teljesítésére kényszerültek.

TEHERÁN. Minden olyan híresztelés, amely szerint Iránban megkínózták volna az amerikai túszoikat, merő rágálom — hangsúlyozta az iráni külügyminisztérium kedden a PARS hírgyűnösök útján közzétett nyilatkozatában,

Március 1. és április 15. között

meg kell újítani a lakásigényeket

Az elképzelések szerint a most kezdődött ötéves tervben mintegy 22 ezer lakás épül a megyében. Lakáspolitikánk elveivel összhangban Hajdú-Biharban is nagyobb ösztönzést és kedvezőbb feltételeket kap a magánlakásépítés. A jelenlegi helyzetben — amikor az igénylők száma is nő — különösen fontos, hogy a tanácsoknál levő lakásigénylések az otthonra várók valóságos helyzetét tükrözzék, hisz ez elsőrendű feladata a reális elbírálásnak. A tapasztalatok szerint ugyanis a kérelmek egy része elavult — időközben a lakásprobléma megoldódott — másrészt sok köztük a csereigény, mely a múlt év végén napvilágot látott rendelkezések értelmében lépészetes lakáselosztással, szervezett lakáscserével is kielégíthető.

Rendkívül lényeges tehát, hogy a lakáshivatalok „tisztán lássanak”, hisz ez is elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy az épülő új lakások és a szervezettebb, rugalmasabb lakáspolitikai együttműködés megfelelő eredményt hozzon. Ezért kerül sor az év első felében a lakásigénylések felülvizsgálatára, vagyis a lakáskérelmek megújítására.

Mint ismeretes, a fővárosban már megkezdődött ez a munka, Debrecenben a terv szerint március 1. és április 15. között újíthatják meg lakásigényléseiket mindazok, akik a múlt év decem-

ber 31-ig adták be lakásigényléseiket. Az idén beadott igénylések újnak számítanak, így ezeket nem kell megújítani.

A Debrecen városi Tanács illetékesitől kapott tájékoztatás szerint a tanácsiak emberek egyikeknek úgy fel kell készülni, hogy minél kevesebb zökkenővel járjon ez a mintegy húsz ezer lakásigénylőt érintő munka.

Ezért a tervek szerint segítséget kérnek a nagyobb üzemek jogsegélyszolgálatától, hogy a dolgozók pontosan kitöltött adatlapot vigyenek a tanácshoz, ne kelljen az igénylőnek az esetleg rosszul beírt adatok miatt többször fáradnia. Előreláthatólag a nyomtatványokat több munkahelyen és a kertségi területek néhány üzletében is árusítják majd. A kitöltött igénylőlapokat a Kossuth utca 12-14. szám alatti ügyfélszolgálati irodába lehet beadni, meghatározott rend szerint. Erre azért van szükség, hogy elkerüljék a torlódásokat, ami rendkívül megnehezítené a pontos munkát, és az ügyfeleknek is bosszúságot okozna.

A lakáskérvények megújításának pontos menetrendjéről, az őrlepek beszerzési lehetőségeiről a későbbiek során pontosan tájékoztatjuk olvasóinkat. Ugyancsak tájékoztatást adunk arról is, hogy a megye többi városában miként alakul a kérvények megújításának rendje.

SZEMÉ

„Kovács h...
nos összeze...
totta nyakke...
zonytalanul...
lától. A koll...
tekintetétől...
a szobát. A s...
tályra hívattá...

Alighanem...
volna egy rip...
ezelött, ha...
megírja, s a...
lalkozik. Az...
elején, a biza...
körében nem...
zések gyüleke...
cséledőtek m...
mondogatták...
asztalánál. E...
denki tartott...
hivataltól.

De hogyan...
zel ma, a 80-

Alig van...
intézmény, s...
nem működ...
osztály, csop...
alább szemé...
kis termelő...
gazdasági ve...
a feladatot is...

Az egész...
szabályokkal...
államilag elő...
emberek tó...
ott nemcsak...
hasznosításá...
berrel magáv...
kell. Hogy a...
berekkel va...
Erre kerestür...
közül egy üze...
debreceeni...
gyárának sze...
ciális osztály...

„Csak

Nagy Endr...
az osztályt...
művezető, m...
volt. A nem...
régii dolgozó...

— Ezen a...
nagyon font...
ber ismerje...
vát, mert bá...
zedek során...
mélyzeti mu...
tokzatossága...
főleg az idő...
még ma is v...
rongás, ha a...
tályra jönnek...
is hívtunk e...
Valamennyi...
az anyagábó...
az aggodalom...
mondta: „C...
azt hittem...
velem.” Töre...
ni az ilyesm...
csak lehet, s...
gyárban, in...
oda, nem a...
bereket.

Ny...
bizal

— Mit jele...
szűnt a sz...
egykori tito...
bizalmos...
személyi any...

— Dehogy...
gorán őrizk...
kelt személy...
bármikor...
Rajtuk kívü...
másra nem...

— Kiknek...
talmaz eg...
anyag?

— A rend...
a magas v...
mazottaknak...
kinevezett v...
portvezetőkk...
fizikai dolgo...
gazdasági...
tály foglalko...

Hogy mit...
melyi any...
mellett törz...
zot, kineve...
okmányokat...
gyelmik okn...

tessék belépni!

Egy munkakör múltja, jelene

„Kovács huszonhárom János összerendezte. Megigazította nyakkendőjét és bizonytalanul felállt íróasztalától. A kollégák szánakozó tekintetétől kísérve elhagyta a szobát. A személyzeti osztályra hívták...”

Alighanem így kezdődött volna egy riport évtizedekkel ezelőtt, ha lett volna aki megírja, s aki közölni vállalkozik. Az ötvenes évek elején, a bizalmatlanság légkörében nem ritkán feljegyzések gyűlekeztek, sorsok pecsételődtek meg, ahogy akkor mondogatták, a „káderesek” asztalánál. Érthetően mindenki tartott is a titokzatos hivataltól.

De hogyan állunk mindezzel ma, a 80-as évek elején?

Alig van vállalat, üzem, intézmény, szövetkezet, ahol nem működik személyzeti osztály, csoport vagy legálább személyzeti előadó. (A kis termelőegységeknél a gazdasági vezető látja el ezt a feladatot is.)

Az egész munka szigorú szabályokkal körvonalazott, államilag előírt feladat. Ahol emberek tömege éli életét, ott nemcsak munkaerejének hasznosításával, de az emberrel magával is foglalkozni kell. Hogyan folyik az emberekkel való foglalkozás? Erre kerestünk választ a sok közül egy üzem, a MEDICOR debreceni orvosműszer-gyárának személyzeti és szociális osztályán.

„Csak onnyi?”

Nagy Endre 1974 óta vezeti az osztályt, ezt megelőzően művezető, majd üzemvezető volt. A nem nagy múltú gyár régi dolgozói közé tartozik.

— Ezen a munkaterületen nagyon fontos, hogy az ember ismerje a gyári kollektívát, mert bár az elmúlt évtizedek során megszűnt a személyzeti munka hajdani titokzatosága, az emberekben, főleg az idősebbekben néha még ma is van egy kis szorongás, ha a személyzeti osztályra jönnek. Nemrégiben is hívtunk egy munkatársat. Valamilyen adat hiányzott az anyagából. Látszott rajta az aggodalom, csodálkozva mondta: „Csak onnyi? Már azt hittem valami baj van velem.” Törekszünk eloszlatni az illyesmit. Ezért aztán ha csak rosszul, sokat mozognak a gyárban, inkább én megyek oda, nem idehívom az embereket.

Nyíltan, bizalmasan

— Mit jelent az, hogy megszűnt a személyzeti munka egykori titokzatosága? Nem bizalmas iratok most már a személyi anyagok?

— Dehogynem. Ezeket szigorúan őrizzük. De az érdekelt személy és felettesei bármikor beletekinthetnek. Rajtuk kívül azonban senki másra nem tartozik.

— Kiknek van, s mit tartalmaz egy-egy személyi anyag?

— A rendelkezések szerint a magas végzettségű alkalmazottaknak, műszakiaknak, kinevezett vezetőknek csoportvezetőkkel bezárólag. A fizikai dolgozókkal az üzemi gazdasági (munkaügyi) osztály foglalkozik.

Hogy mit tartalmaz a személyi anyag? A fénykép mellett törzslapot, önéletrajzot, kinevezési, felmentési okmányokat, kitüntetések, fegyelmi okmányait, valamint

az alap- és a kiegészítő minősítéseket. Mindebből az egyén fejlődése, eddigi pályafutása, életútja kirajzolódik. Másféle feljegyzés nem is szerepelhet. Ezek között különösen fontos az alap- és a mindig élő kiegészítő minősítés, melyet elkészítése alkalmával az érintett is tudomásul vesz. De a két minősítés közötti időszakban is sokszor bejönnek a kollégák, elkéri a minősítésüket, első sorban a feladati részt megnevezik újra. Felfrissítik, min kell változtatniuk munkájukban, magatartásukban.

A fejlődés tükré

— Hogy készül egy ilyen minősítés?

— Az alapminősítést a munkába lépést követő három éven belül, a kiegészítő minősítést pedig legkésőbb négy évenként el kell készíteni. Meghatározott terv szerint kérjük az illetékes vezetőktől, minden minősítésre kötelezettől. Meg kell beszélniük az érintett párt-, KISZ-, szakszervezeti titkárral, majd az érdekeltekkel. A munkába a mi osztályunk is bekapcsolódik. Nagyon komolyan vesszük. Visszaadjuk átdolgozásra, ha nem megfelelő. Tartalmaznia kell ugyanis a dolgozó közéleti, magánéleti jellemzőit, munkatársaihoz való viszonyát, munkafegyelmét, azt, hogy melyek munkájának erősebb és gyengébb oldalai, min kell a jövőben még javítania, változtatnia. Tehát az egyén fejlődését kell a minősítésnek szolgálnia, ebben kell segítenie. Az a cél, hogy ennek érdekében mind jobban kizárjuk a szubjektívizmus lehetőségét.

— Mi a haszna a minősítésnek, a személyi anyagnak a gyár vezetősége számára?

— Nagyon sok. Az élet zajlik, az idő telik, állandóan napirenden van az utánpótlás ügye. A káderutánpótlási tervek készítéséhez a minősítések a vállalat, a gazdasági egység számára is nélkülözhetetlenek. Gyárunkban az egyes vezető posztok betöltése legnagyobb részét saját nevelésű emberekkel történik, akiknek egész fejlődése a szemünk előtt zajlik. Osztályunkra fut össze természetesen az utánpótlásra számításba vehető emberek képzése, továbbképzése is. De ha valamely munkakör betölté-

se nem oldható meg saját dolgozóink közül, a külső helyről érkezők esetében is a mi feladatunk az illető alkalmazásának felmérése, hogy a döntéshez megfelelő ismeretanyag álljon rendelkezésre.

Szociális ügyek

— Az utóbbi időben gyakori: a személyzeti osztályok elnevezésében ott van a „szociális” szócska is. Miért?

— Igen, a volt KGM vállalatainál legalábbis általános. Azért bővült ki munkaterületünk a káder- és személyzeti ügyek gyakorlati lebonyolítása mellett a szociális területtel, mert az egészségügyi, étkeztetési, üdültetési, közművelődési, lakás-, óvodai, bölcsődei ügyek is elválaszthatatlanok az emberrel való foglalkozástól. Jó is, ha egységben szemléljük mindazt, amit követelünk a dolgozótól és amit nyújtani tudunk. Mindez elég nagy terheket ró a személyzeti munkára, de közel is hozza az embereket a ma már nem mumus szerepét játszó személyzeti osztályokhoz.

— Az életben sokszor hallani rossz példákat. Hallottam már a vállalatra ránőni szándékozó személyzeti osztályokról, de olyan gazdasági vezetőkről is, akik viszont döntéseikhez egyszerű adminisztrátornak tekintik a személyzetet. Hogy van ez?

— A mi feladatunk a személyi jellegű döntések lehető legobjektívabb előkészítése, de az első számú „káderes” a gazdasági vezető. Igen sok múlik azon, hogy ő mennyire tartja partnernek a személyzeti osztályt. Nálunk, úgy érzem, egészen ez a kapcsolat. A közbülső vezetőikkel még inkább van vita. A termelési problémák közepette nem mindig örülnek, ha minősítést kell készíteni, ha le kell ülni az objektivitás érdekében az érdekeltekkel, a párt-, a KISZ-, a szakszervezet képviselőjével tárgyalni illyesmik miatt. De azért többnyire megértik: az emberekkel való körültekintőbb foglalkozásnak a jobb káderkiválasztás, a gyár egész kollektívája látja hasznát.

Hornyák András

Matematikai modellezés a mezőgazdaságban

A MEM és a TOT támogatásával működő Mezőgazdasági Üzemszervezési Iroda eddig több mint ezer mezőgazdasági üzemben vállalt el gépi adatfeldolgozást, s a kedvező tapasztalatok alapján szolgáltatásait bővíti. Előterbe került a szervezési munkák számítógépes irányítása.

Az iroda R-22 és RC mintájú számítógépeivel a közös gazdaságok megrendelésére beprogramozza a termelés irányítását. Ennek megfelelően a szarvasmarhatartás számítógépes irányítására új modellrendszer készült el, amelyet sikerrel alkalmaztak a dunavarsányi Petőfi és az ócsai Vörös Október Tsz.-ben. A ráckevei Aranykalász Tsz.-ben a készletezés rendszerét a számítógépes vezérléssel alakították ki. A karcagi tsz.-ben is sikerrel alkalmazták a készletgazdálkodásnál a számítógépes feldolgozást és programozást. Az eddigi ta-

pasztalatok alapján 1981-ben további 8-10 termelőszövetkezetben állnak át a számítógépes információs rendszer valamelyik ágazatának bevezetésére.

Rövidesen lehetőség nyílik a kis számítógépek felhasználására is a mezőgazdaságban. A Videoton VT-20-as gépe Fejér megyében kísérleti jelleggel kezdi meg a közös gazdaságokban a matematikai modellezést.

Az iroda új módszere az úgynevezett csoportos szervezési rendszer. Ennek lényege, hogy egy-egy témában elkészített üzemszervezési megoldást több gazdaságban is megvalósítják. Olyan szervezési megoldásokat dolgoznak ki — részben számítógéppel — amelyek viszonylag olcsón átvehetőek az irodától; a többszöri felhasználás ugyanis a szolgáltatás költségeit esetenként a felére csökkenti.

Hagyományos „futóműfelújítás”

NAGYÜZEM

A MEZŐGAZDASÁGI JAVÍTÓMŰHELYEK

Az őszi, kíméletlen időjárás nem csak a mezőgazdaságban dolgozó embereket tette próbára, de a sárral hónapokon át birkózó gépeket is. Mig az emberek verejtékezik, fájva újra és újra hozzáláttak a még kint levő termés betakarításához, a rendkívüli igénybevétel egyre több nyomot hagyott az eszközökön: mind gyakrabban akadoztak, törtek, koptak az erő- és munkagépek.

A tél beátvála sem mondhattuk, hogy végre minden szem termés a magtárakba került, ám a természet szava törvény: a fűdekről a munka — leszámítva néhány speciális idényfeladatot — visszahúzódt a telephelyekre. Ettől kezdve néhány hónapon át a gépjavító műhelyek kollektívára vár a legnagyobb feladat, a gépek megjavítása, felújítása — az általános technikai színvonalnak a lehető legjobb állapotba való visszaállítása. A veszteségek láttán az idő meg lehetőséget kínál, hogy szükség van a traktorosok s a többi, javításban jártas „mezeiek” segítségére.

A Hajdúszoboszlói Állami Gazdaságban, ahol a gépjavítási fő szecson január elejétől március derekáig tart, amikor is már sor kerül az első tavaszi gépszemlére, három nagy műhelyben, Ebesen, Hosszúháton és a központi gépjavítóban folyik a munka.

A tervszerű, pontos és jó munkának persze több olyan előfeltétele van, amely együtt sőt külön-külön is meghatározó jelentőségű. Ilyen például az alkatrészellátás. Utóbbival kapcsolatban a Hajdúszoboszlói Állami Gazdaság központi gépműhelyében munkatársunknak elmondták, hogy a raktáron levő alkatrészek a szükséglet 60-70 százalékát fedezik. Természetesen a beszerzés folyamatos, bizonyos alkatrészellátási gondok azonban ma is vannak. A legnagyobb problémát a német gyártmányú pótkocsik alkatrész-

Nagyjavításon az MTZ 50-es

látása okozza. Ha nem sikerül a hiányt megszüntetni, a szóban forgó pótkocsikat márciusban már le sem tudják vizsgáztatni, ami pedig meglehetősen rossz helyzetet teremtene, hisz március közepétől már a kombájnok javítása kerül előtérbe.

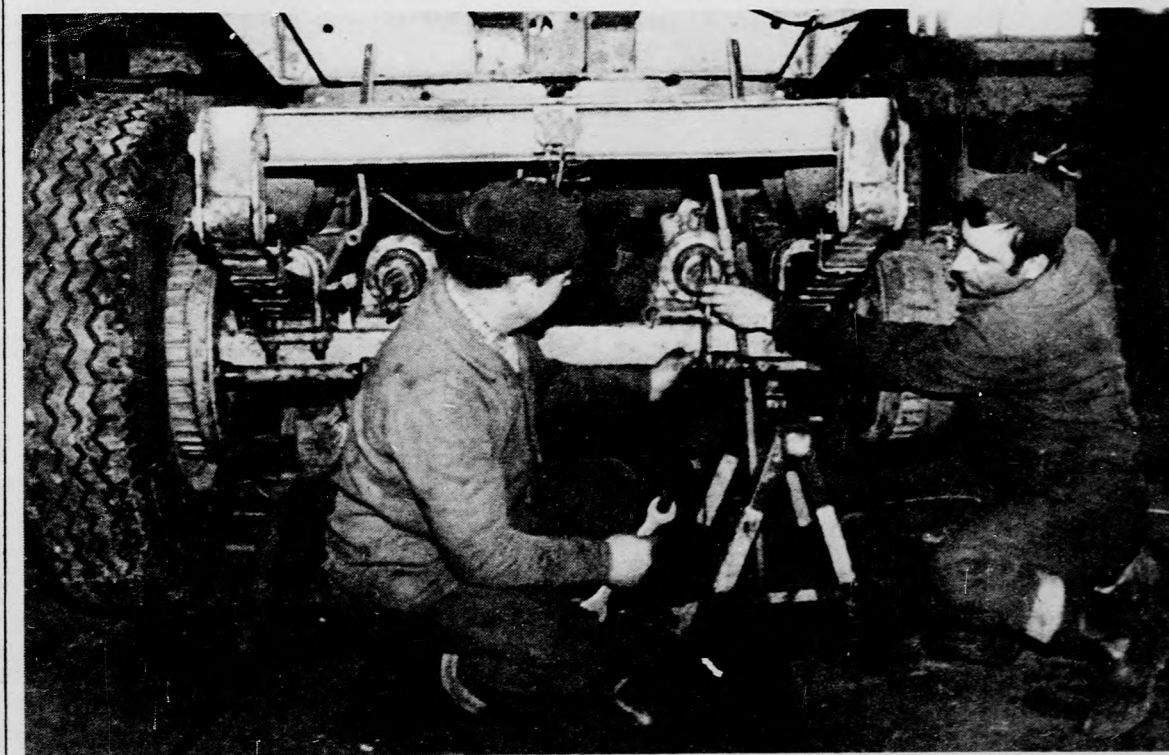
Az elvégzendő feladatok nagyságát jelzi, hogy márciusig ebben a műhelyben körülbelül háromszáz erő- és munkagép (köztük kilencven kisebb-nagyobb traktor, húsz teherautó és ötven pótkocsi) kerül felújításra, illetve nagyjavításra.

Felvételeink a Hajdúszoboszlói Állami Gazdaság központi műhelyében készültek.

G. I.

A kormánymű-felújítás során tanulni is lehet Megviselte az őszi boronákat

Bőven akad javítandó a pótkocsin (Fotó: Kalmár István)

Miről ír a Magyar Hét?

A hét (orosz, lengyel, cseh, szlovák, román, szerb-horvát és német) nyelven megjelenő Magyar Hét — az Országos Idegenforgalmi Hivatal lapja — valamennyi kiadása a Duna-kanyar téli szépségeit, művelődési és szórakozási lehetőségeit mutatja be olvasóinak.

Az orosz nyelvű kiadás beszámol a magyar számítógépek szovjetunióbeli népszerűségéről, a magyar-szovjet kulturális egyezményről, az új termelői árrendszerről.

A cseh és szlovák nyelven megjelenő újságban *Ev eleji jegyzet* címmel az 1981. évi törvényben megjelölt feladatokról, a magyarországi idegenforgalomról, a 450 éves sárospataki kollégiumról olvashatnak a hazánkba érkező turisták. (Itt tanított négy évig a cseh Komenský, azaz Comenius.) Ezenkívül megismerhetik a békéscsabai színház életét.

A szerb-horvát nyelven megjelenő Magyar Hét a magyar-jugoszláv gazdasági együttműködés fejlődéséről, a magyar-jugoszláv járműipari megállapodásról, a magyar iparirányítás reformjáról tájékoztat. Bemutatja a legkorszerűbb új magyar kórházat, a Hild-éremmel kitüntetett szép magyar várost, Szentendrét, a budapesti Szépművészeti Múzeumot és az idegen nyelvű könyveket is árusító fővárosi antikváriumokat.

A román nyelvű újság arról ad hírt, miként könnyítik meg Magyarországon 1981-ben a lakásépítést és a lakáscsere lebonyolítását, foglalkozik népesedési helyzetünkkel. Ismerteti a Magyar Nemzeti Galéria kiállításait, a Budapest gyomrának nevezett Múzeum körüli Nagyvásárcsarnokot és a tavasz-nyári divatot.

A lengyel nyelven megjelenő Magyar Hét beszámol a hazánkban járt lengyel népfelkötésűvel folytatott eszmecsereéről, és elkalauzolja az olvasót a budapesti Rác-fürdőbe.

Ezenkívül minden kiadásában aktuális programajánlattal és sok hasznos gyakorlati tanáccsal szolgál olvasóinak a Magyar Hét.

ÜZEMI LAPOKBAN olvastuk

GÁZSZOLGÁLTATÁSI PANASZOK

A Tiszántúli Gázláng januári számában érdekes elemzést olvashattunk a TIGÁZ-hoz és más szervekhez intézett, de a vállalat munkáját érintő panaszokról. 1980-ban 334 esetben tették bejelentést a vállalat fogyasztói különböző szervekhez. Közülük 250 helytállónak bizonyult, elsősorban a gáz-bekötésekkel, a fogyasztóhelyek ellátásával, a tartalék palackok körüli huzavonával, illetve túlszámlázással kapcsolatosak. A helytálló esetek túlnyomó többségében a TIGÁZ dolgozóinak munkája adott okot a panaszra, s tízenkilenc esetben kellett fegyelmi büntetést kiszabni a mulasztások miatt. A statisztika kedvezően alakul, de figyelmet érdemel a cikkirő azon megállapítása, hogy néhány jogos bejelentés csak a magasabb fórumok közbenjárására intéződött el.

„Ha korrektil járunk el fogyasztóinkkal szemben, ha betartjuk a vállalati belső utasításokat és általános törvényeinket, lényegesen tudjuk csökkenteni az elmarasztaló bejelentések számát. Ezzel kiérdemeljük fogyasztóink és felsőbb szerveink bizalmát” — fejeződik be a cikk.

BRIGÁDVEZETŐK TANÁCSKOZÁSA

A Debreceni Ruhagyár dolgozóinak lapja a szocialista brigádvezetők tanácskozásáról tudósít. Ebből említésre méltó Csibi Pál vezérigazgatónak az elmúlt évi munkáról adott tájékoztatása. A ruhagyár elmúlt évi árbevételi terve megközelítette a 600 millió forintot, amit már tizenegy hónap alatt jelentősen túlteljesítettek. Ez azért is figyelemre méltó, mert a 3371 fős tervezett létszám helyett 3294-en dolgoztak a gyár üzemében. A bérszínvonal eléri a 38 ezer forintot, viszont nem várható nyereségreszesedés.

A vezérigazgató hozzászólásában elmondta, hogy a minőséggel nincs meglepedve. A belső visszavetés, azaz a kifogásolt termékek részaránya az 1979. évi 24 százalékról tavaly 13-14 százalékra csökkent, de ez még mindig sok, körülbelül 5-6 százalékra szükséges leszorítani.

KÉSZÜLŐDÉS A TAVASZRA. Ezekben a napokban az egyik legfontosabb mezőgazdasági munka az őszi vetések felültrágyázása. A gépek minden lehetőséget kihasználják, hogy a földről és a levegőből szórják a műtrágyát

MAI NEMECSEK

A fiatal mama a fülke sarkába tessékelt kilenc év körüli kisfiát és ráparancsolt: „Viselkedj rendesen.” A mi kis modern Nemecekünk meg sem moccant. A mama kezébe nyomott két sonkás szendvicset. „De ügyelj, nehogy leedd a szép nadrágodat!” Ezután a mama kiment a peronra búcsúzkodni.

Nemecek szinte vigyázzban ült a plüssön. Óvatosan evett, ügyelt minden harapásra, hogy még csak véletlenül se kerülhessen egy zsemlemorzsa sem a frissen vasalt világos nadrágjára. De bárhogyan igyekezett, néhány morzsa mégis jutott rá.

A mama kinn kacagott, Nemecek benn evett, tele szájjal. Nagyokat harapott a szendvicsekből, hogy mielőbb túllegyen az egész műveleten, mielőtt a mama bejön, és újra beleköt. Erre fizetett rá. Nagy igyekezetében egy szeletnyi zsirosabb sonkadarab rápottyant a pantallójára.

Nemecek riadtan tekintett föl. Körülnézett, ki vette észre, s gyorsan bekapta az elejtett falatot, aztán elővette zsebkezdőjét, s munkához látott. Dörzsölte, tisztította a sonkaszalét helyét.

Nyílt a vonatfülke ajtaja, és belépett belépett a porcelán arcú mama, aki pillanatok alatt felfogta, hogy Nemecek bajt csinált. Elvörösödött. A fiú éppen a másik szendvicznek látott neki, de

tátva maradt a szája, amikor megpillantotta a mamát, aki levegő után kapkodott, aztán olyan hirtelen összeremtetette a srácot, hogy az szinte szóhoz sem jutott. „Nagy számár létedre nem tudsz vigyázni? Leeszed magad!” Nemecek tőrte, hallgatta a korholásokat, s most az intelmeket nyelte a szendvics helyett. A mama kikapta kezéből a zsebkezdőt, és most ő kezdte éktelenül dörzsölni, eltüntetni a szinte alig látszó foltot.

Szegény Nemecek lesütött szemmel hallgatott. Szinte megsemmisült a szegényítéstől. Már arra gondoltam, hogy a mama megelégedte a nevelést, mert hirtelen elhallgatott a szóáradat.

Fordulat következett. Éles, olyan, amilyenre az ember nem is gondolt. Néhány perc múlva, mintha mi sem történt volna, a mama szép, színes szatyorból egy pakli kártyát vett elő. Nemecek szeme felcsillant. A mama megszédült, mosolygott és kevert. Ösztötl. Nem tudom, nem ismertem, milyen játékokat játszottak. Ha valamért, akkor ezért irigyletem Nemecekét. Valójában mégis csak nagy a szerencséje: neki olyan mama adatott, aki még kártyáznai is megtanítja kisfiát.

Hiába! Vannak még következetes emberek!

Farkas Kálmán

Lexikonok új kötetei

Lexikonok új köteteit jelenteti meg ez évben az Akadémiai Kiadó. Negyedik kötetéhez érkezik a Magyar Néprajzi Lexikon, amely a magyar népi kultúra hagyományos megjelenési formáit dolgozza fel, ezúttal N-Sz betűvel kezdődő címszavakban. A Magyar Eletrajzi Lexikon első kötete 1967-ben, a második pedig 1969-ben jelent meg először. A 11 ezer lexikoncikket tartalmazó két kötetet ez évben újranyomták, s elkészült a harmadik kötet is, amely az 1967. június és 1978. szeptember közötti időszak legfontosabb adatait tartalmazza. A harmadik kötetben is csak lezárt életpályájú személyekről lesz szó, de ez a könyv sem lesz valamiféle írásos panteon. Nemcsak a legkiválóbb személyekkel foglalkozik, hanem nagy számban olyanokkal is, akik szerényebb mértékben vettek részt a közélet, a tudományos és kulturális élet formálásában.

Utánnyomásban ismét megjelenik a Művészeti Lexikon első kötete. A négykötetes lexikon öt világrész művészetéről nyújt képet, az őskortól napjainkig. Tervezik a további három kötet utánnyomását is.

Tovább gyarapodik a Világirodalmi Lexikon: a megjelenés előtt álló hetedik kötet az L és M betűs címszavakat dolgozza fel.

Már nyomdába került az Új Magyar Lexikon kiegészítő kötete, amely 1962-től 1980-ig ad képet a legfontosabb eseményekről, a kiemelkedő személyiségek adatairól.

Ott voltunk

Vajon mitől lehet olyan jókedvű ez a megtermett fiatalember, s mitől vagyunk mi — úgy harmincan — kissé leverték, akik az üvegkalitka túlsó oldalán a sorban várakozunk? Az utóbbira könnyen rájövök. Mi még csak várjuk vasárnap délután, hogy egy kis kedvederítő itókához jussunk, ő meg talán már túlván ezen a dop-pingszeren. Néhányan az üvegek közt terjengő desztillált gyümölcsillatból legalábbis erre következtetnek. Na meg abból, hogy az illető eladó főként a mellette álló másik két fiatalemberrel folytatott elmélyült és hangos beszélgetésben leli örömet.

Nem lenne helyes megzavarni őket, biztosan jóbarátok.

Egy hölgy azonban nem így gondolkodik, s felteszi azt a kérdést, amit érezhetően már régóta tartogat magában. Érdeklődésének lényege: vajon legalább egy halványka reményt tápláljunk-e magunkban.

A válasz rövid, de roppant logikus:

— Várjon a sorára!

Hiába oly pontos a megfogalmazás — hisz, aki beállt a sorba, annak tényleg várnia kell —, mégsem arat sikert. Sőt. Egy másik hölgy — aki pedig bizonyára nem itt akarja tölteni a délutánt — még panaszkodni is kezd, hogy érzése szerint jóval kevesebbet kapott viszsza annál az összegnél, ami őt jogosan megilletné. Nagy nehezen megkapja a pár forintját, a jókedvű fiatalember pedig rosszállóan csóválja a fejét, hogy miért olyan fontos ez a néhány fillér.

A hölgy azonban nem hagyja annyiban, és kéri a vásárlók könyvét. Most látszik, mily okos volt megszüntetni a panaszkönyvet, hisz bizonyára ő sem panaszkodni akar.

Mindenesetre vásárlók könyve sincs, minek kiderülte után a következő párbeszéd zajlik le:

— Akkor megyek a főnökhöz — így a hölgy.

— Menjen — szól a jókedvű fiatalember.

— Megyek is — zárul le a beszélgetés.

Nem tudom, odament-e, mert egy harmadik hölgy — úgy látszik, csak női munka a bevásárlás — elindul a vendéglátó komplexum éttermi része felé, hogy felváltassa az ötszázast, mert fél ilyen nagy összeggel az ablakhoz járulni. Végre egy férfi is jelentkezik, aki azonban meglehetősen óvatos: inkább elvonul a presszóba, hogy ott néhány forinttal drágábban vegye meg a sörét, mert elvesztette reményét, hogy egyszer itt sorra kerül.

Egyre szomorúbb lett csendes csoportunk, csak a fiatalember őri vigalmát. Úgy látszik, a jókedv nem vész el, csak elvándorol. Rádásul egyesek attól félnek, úgysem hiszik el otthon, hogy ennyi időbe került egy nyavalyás üveg bor megvásárlása.

Ez úton is biztosítom a gyanakvó házastársakat: valóban ott töltöttük a vasárnap délutánt.

(t. sz. j.)

Változó idő,

változó társadalom

Nem rideg statisztikai adatok

- Növekszik-e a lányok férjhezmenési esélye?
- Hány tanítóra lesz szükségük a mostani bölcsődéseknek, akik öt év múlva iskolába mennek?
- Mennyi tanteremre lesz szükség?
- Lesz-e elég divatos, olcsó cipő, ruha azoknak a fiataloknak, akik 3 év múlva már önálló keresők lesznek?
- A nyugdíjba menők részére tudjuk-e majd biztosítani a megfelelő életfeltételeket?

Mindezekre a fontos kérdésekre kiszámítható és megtervezhető a válasz az 1980. évi népszámlálás adatai segítségével.

Nők és férfiak

A nemek aránya az elmúlt évtizedben országosan átlagban alig változott. Az előző tíz évihez hasonlóan, 1980-

ban 1000 férfira 1061 nő jutott. Ez az arány legmagasabb Budapesten (1126), továbbá Somogy (1100), Heves (1085) és Bács-Kiskun (1084) megyében.

Ez a helyzet nemcsak a nők férjhezmenési esélyeit befolyásolja, de az új munkahelyek létesítésénél figyelemmel kell lenni a női foglalkoztatottság biztosítására is.

Felnöttek és gyerekek

Hogyan alakult a 70-es évtized végére az ország lakosságának korösszetétele?

Terület	0-14 éves	15-39 éves	40-59 éves	60-X éves
	az összes lakosság százalékában, 1980. I. 1.			
Budapest	17,7	35,5	26,5	20,3
Városok	23,9	38,4	23,5	14,2
Községek	22,3	33,8	25,9	18,0
Az ország lakosságából összesen:	22,0	35,7	25,2	17,1

Az adatokból kitűnik, hogy Budapest öregszik. Itt legalacsonyabb a 0-14 éves gyermekkorúak és legmagasabb a 60 évesek és idősebbek aránya. A területi statisztika azt is kimutatja, hogy a legfiatalabb Szabolcs megye lakossága. Az ott élők 26,9 százaléka 0-14 éves, míg a 60 év felettiek aránya csak 13,9

százalék. Ezt követi Veszprém megye, ahol 25,2 százaléka a gyermekkorúak és 14,7 százaléka az idős korúak aránya.

Fentiékből levonható a következtetés, hogy az erősen öregedő megyékben fokozottabban kell gondoskodni az idősebb, nyugdíjas korú lakosság megfelelő életfeltéte-

leinek kialakításáról, és miután sokan közülük egyedül élnek, meg kell teremteni társadalmi erőre támaszkodó gondozásuk, szükség szerinti ellátásuk feltételeit is.

Ugyanakkor a „fiatal” megyékben az elsődleges feladat a gondoskodás a bölcsődei és óvodai elhelyezésről, valamint az általános és középiskolai képzés technikai és személyi feltételeinek megteremtéséről, a felnövekvő fiatal nemzedék elhelyezkedésének, kulturált öltözködésének és szórakozásának biztosítása.

Tovább emelkedik a válások száma

Nem voltak megértőbbek a házastársak egymás iránt az elmúlt évtizedben sem. Sőt! 1980-ra az elváltak száma több mint 50 százalékkal emelkedett 1970-hez viszonyítva. Budapesten az elvált férfiak aránya kétszer akkora, mint a községekben. A Budapesten élő nők egytizede elvált, ami háromszorosa a községekben élő elvált nők arányának. A válások növekedése mellett csökkent az újránházasságok száma. Ugyanakkor mindkét nemnél emelkedett az özvegyek aránya.

Fentiékből kiderült, hogy sok az egyedül élő ember. Az okok vizsgálata szociológusok, pszichológusok, közgazdászok feladata, de a velük való fokozottabb törődés az egész társadalom ügye.

Gyertyános Zoltán

A történelmi társadalmak egyfajta folyamatában, a társadalmi fejlődés törvényeinek megfontolásaitól nem lehet elszakítani a társadalmat, a társadalmat pedig nem lehet megérteni, ha nem ismerjük a társadalmi fejlődés törvényeit. A társadalmi fejlődés törvényei a társadalmi fejlődés törvényei.

Itt van a társadalom fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei.

A társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei.

A társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei.

A társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei.

A társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei.

A társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei, a társadalmi fejlődés törvényei.

„Ha majd a szellem napvilága”

Megjelent a Levéltári Közlemények 13. száma

A történelem mint az emberi társadalom korszakainak egymásutánja, életének folyamata, ugyanúgy tényekben tárulkozik fel mint a valóság más mozzanata. A történelemtudomány egyik legfontosabb feladata tehát a tények kutatása, rögzítése, feltárása, tudatosítása. Tények ismerete nélkül a történelemszemlélet megalapozatlan, ingatag. Persze a történelemtudomány nem ragadhat le a tények halmozásánál, mert akkor nem képes a nagy összefüggéseket meglatni, a történelem tanítását megérteni. De a sorrend csak ez lehet: tényfeltárás, azaz forráskutatás, s majd csak aztán jöhetnek az elvi következtetések.

1

Itt van a dualizmus időszaka, az 1867-től 1914-ig terjedő idő, illetve a következő öt év, az első világháború és a forradalmak korszaka. Ha a történelmi periódus művelődési viszonyairól beszélünk, megannyi közhely hagyja el a szánkat. Ha azonban elolvassuk, tanulmányozzuk a Hajdú-Bihar megyei Levéltár Közleményeinek legújabb, tehát 13. számát, a dokumentumkötet módosítja, árnyalja kategorikus szemléletünket.

A kiegészítéstől a Tanácsköztársaságig terjedő történelmi időszakban „az iskolán kívüli népművelés szervezeti keretei még kialakulatlanok, az egységes állami irányítás hiányzik — írja a Bevezetésben a szerkesztő, Gazdag István, aki egyébként a legfontosabb nézőpontokra már itt felhívja a figyelmet. A dokumentumok részint a megyei levéltárak, az MSZMP KB Párttörténelmi Intézetének, az MSZMP KB Archivumának, valamint a Tiszántúli Református Egyházkerületi Levéltárnak anyagából valók, részint sajtóközlemények, kultúrtörténelmi feldolgozások és átfogó művelődéstörténelmi munkák szemelvényei.

A dokumentumgyűjtemény öt részre tagolódik. Külön fejezetet kapott az iskolán kívüli népművelés szervezete és általános helyzete, az ismeretterjesztés, az olvasási kultúra, a művészeti nevelés és a két forradalom időszakának közművelődése.

2

Az iskolán kívüli népművelés állami szervezése, mint ismeretes, Eötvös Józsefnek a népművelési egyletek alakítására buzdító felhívásával kezdődött. A néhány lapnyi felhívásnak legtöbb gondolata ma is érvényes. Például az: hiába van kimondva a jogegyenlőség, az csak „megkiváncsolt miveltetés” birtokában gyakorolható. Fel kell hogy ébredjen a nemzet lelkeiben a művelődés szükségének érzete. Eötvös az önművelést tartotta a leginkább járható útnak, ezért javasolta többek között népművelési egyletek szervezését. A nagy magyar író és kultúrpolitikus később is ragaszkodott ehhez az elképzeléshez. Egy másik itt közölt dokumentumból kiderül, hogy nem volt híve a felnőttek nevelés közvetlen állami irányításának, elsősorban azért, mert miniszteriuma nem rendelkezett hozzá megfelelő költségvetéssel. „Ezen ügyet másként, mint társadalmi úton, elősegíteni nem tudom” — mondja egy interpellációra adott válaszában.

A hetvenes években vidéken, így Debrecenben és a

Hajdúkerületben is megindult a közművelődés szervezése, elsősorban a társulatok és egyletek révén. „Város, mely a művelődésben keresi a jövő útját, hatóság, mely a szellemi szükségletek kielégítésére is önként kiterjeszti gondjait, jövőjének veti meg alapjait” — olvassuk a debreceni polgármester 1871-ről szóló jelentésében. Az évtized végére a közművelődés eszméje meghonosodott, gyökeret vert mindenütt, a falvakban is. Az előjárásokok telekkel és más módon támogatják az egyleteket, népköröket, a sajtó és a közszellem is telítve volt a kultúra fontosságának elismerésével. A néphez hű tanítók és papok vállalták leginkább a népművelés nemes feladatát a gyakorlatban.

A jószándék azonban igen sokszor kevésnek bizonyult. Országos nagy lapok (például a Huszadik Század), kis vidéki újságok (Hajdúböszörmény és Vidéke, Hajdúnánási Újság stb.) cikkei és statisztikái mutattak rá a kulturális elmaradottság szomorú tényeire. 1908-as adat szerint Magyarországon „nemzetünk 20 százaléka még ma sem tud írni, olvasni, évenként 5–6 százezer a tanköteles gyermekek száma, akik iskolába nem járnak”. A holtpontról való elmozdulás tehát kétségtelen, az eredmények azonban viszonylagosak. Különösen két vármegyében: Bihar és Máramaros lakossága szenvedett sokat a műveltség hiányától, a kulturálatlanságtól. Nem hiába adták Biharban a „sötét” jelzőt.

3

Az ismeretterjesztés számos formája már a múlt század nyolcvanas éveiben meghonosodott Hajdú és Bihar megyében is. Például a felolvasás, a műsoros est, a téli és esti iskola, a munkásemlőadás stb. A század első éveiben pedig már munkásgimnáziumok is működtek Debrecenben és Hajdúnánáson. Nagy szerepet játszottak a népművelésben az újságok, a magyar nép a kiegészítés után lassan ugyan, de újságolvasó lett. A nagyobb településeken felül az olvasási kultúra egyre biztosabban áradt a falvak felé, sőt a tanyaközpontokban is szerveztek olvasóköroket, mint a dokumentumkötetben olvasható. Ezek az olvasóköroek a közösségi művelődés szempontjából többet jelentettek, mint a mai könyvtárak, az univerzális tájékozódás, az önművelés, az emberré válás műhelyeinek bizonyultak. Veres Pétert is az olvasóköro nevelte. Ugyanakkor ezeknek az olvasóköroeknek a könyvállománya egyes helyeken alig haladta meg a száz-kétszáz kötetet. E könyveket viszont rongyosra olvasták.

Debrecen már a múlt század második felében „gyűlöhelye” volt a dalkultúrának. 1868-ban és 1882-ben itt rendezték meg az országos dalversenyt. Volt a városnak színháza, zenedéje, később műpártoló egyesülete, irodalmi és művelődési társasága. Nagyváradon a századforduló előtt még több minden hiányzott, de aztán Várad utolérte Debrecen, és a huszadik század első évtizedében szellemi élete sokkal modernebb, izgalmasabb volt.

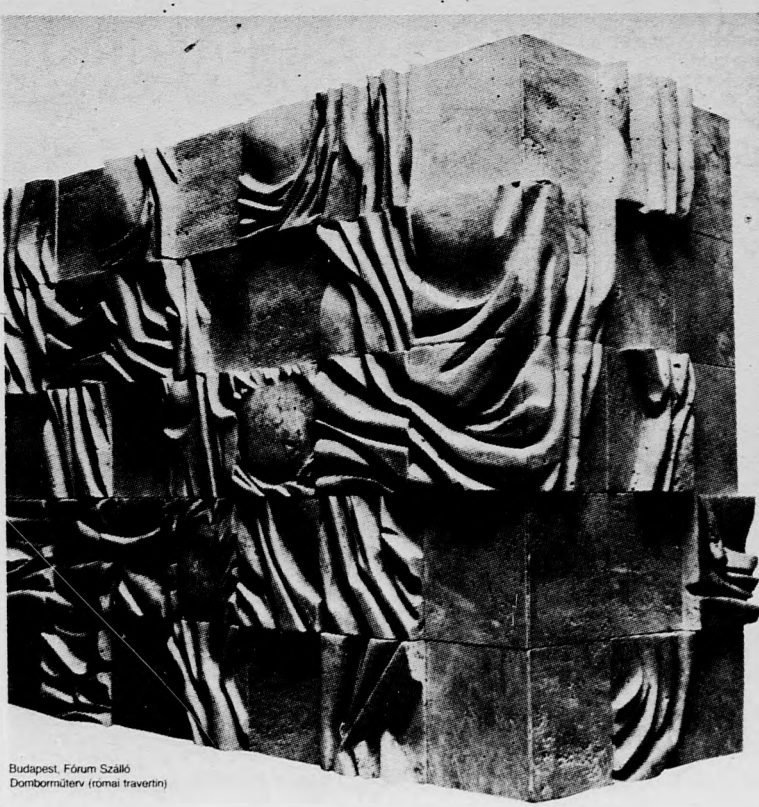
Már a múlt század végén kezdett elterjedni, tömegessé válni az amatőr színjátszás Magyarországon. E közművelődési formának legszínvonalasabb terjesztői később a munkások lettek. A „vilamos színház”, vagyis a mozi az első pillanattól kezdve

megnyerte a tömegek tetszését. Hajdúböszörményben például 1908 nyarán a második előadás alkalmával a közönség valósággal megostromolta a Függetlenségi Kör nagytérmeinek bejáratát.

A két forradalom időszakának művelődési dokumentumai a konkrét érdekességeken kívül azt bizonyítják, hogy egyetlen párt vagy politikai csoportosulás sem velt olyan fontosságúnak a kultúrát, mint a kommunizmus. A Levéltári Közlemények 13. száma száznegyvennyolc dokumentumot tartalmaz. Az összeállítást bibliográfia zárja, mely segédleteket, feldolgozásokat, forrásokat és forráskiadványokat ajánl. Közli az egykori napi- és hetilapok válogatott jegyzékét. A rövidítések feloldása után hely-név- és tárgymutató következik.

A kötet nemcsak a tudományos kutatás számára nélkülözhetetlen, de érdeklődő olvasmány lehet mindenkinek. Eppen ezért munkatársai, Béres András, Gellér Ferencné, Mervó Zoltán, Nagy Gyuláné, Pásti Judit, Tóth Béla, Ujlaki Zoltán, Siro Judit, a szerkesztővel együtt részolgnak az elismerésért.

Bakó Endre

Domborműterv a budapesti Fórum Szálló részére (Római travertin)

Váro Márton kiállítása a Múcsarnokban

Január 30-án, pénteken délután 5 órakor nyitják meg Budapesten, a Múcsarnokban Váro Márton Debrecenben élő szobrászművész kiállítását.

Váro Márton Székelyudvarhelyen született, a Képzőművészeti Főiskolát Kolozsváron végezte. 1970 óta él Debrecenben a művésztelenen. Több éven át Derkovits-ösztöndíjban részesült. Első reprezentatív kiállítása Nagyváradon volt 1969-ben, egy év múlva Mamiában. Budapesten 1975-ben mutatkozott be

önállóan, ezt két év múlva újabb kiállítás követte. 1978-ban Szegeden mutatta be modern hangvételt alkotásait. Szobrai közül máris több közgyűjteményt gazdagít. A fiatal művész az elmúlt években egymás után kapta a nagy megbízásokat, így például a Szobathely városi Tanács számára 15 méter hosszú fa domborművet készített, a Kőlcsey Ferenc Művelődési Központban pedig egy nagyméretű márvány domborműve látható.

KÉPERNYŐ

FILMKOKTÉL

Az elmúlt héten némileg megróttam a tévét, szemérem hányva, hogy nem éléggé a szabad szombat adta kulturális lehetőségekkel. Azóta rájöttem, hogy az általam végzett felmérés egy ponton sért. Az én szabad szombaton ugyanis nem felel meg a mintavétel feltételeinek. Léven „kis” szabad szombat. Az igazi, tehát a „nagy” egy hét múlva volt esedékes. S annak a napnak a programjába belepillantva néhány dolog más összefüggést nyert.

Az esti összeállítás — amely a Filmkörtől feliratot viselte — mindenképpen szemrevaló. Legalábbis mennyiségileg. Volt abban többek közt rajz, krimi, könnyűzene, glossza, sőt nagy film is, s ne legyünk elfogottak: ezek között ki találhatott kedvére valót. A Frédi és Béni például mindenképpen a legjavesse a műfajnak. Rajzilag is meg ötleteit tekintve is az, illetve a magyar változat még valami külön többlettel is kiegészül. Magával a szöveggel — Romhányi József magyarítása — és a főszereplők hangjával, s ez mindenképpen letalálhat. Csákányi László, Márkus László, Psota Irén és Váradi Hédi nemcsak szöveget közvetítenek. Jellemet, egyéniséget, a karikatúrák emberi minőségét.

A Derrick című bűnügyi sorozat új epizódja — Az elveszett másodpercek — nem érdemes sok szót vesztegetni. Volt már jobb is, meg gyengébb is, izgalmasabb is. Ez talán jellegénél fogva üt el a többitől. Az alkotó együttesnek ebben a részben ugyanis sikerült megvalósítani az „anti-krimi” modelljét. Hogy mire gondolok? A bűnügyi históriáknak megvan a maguk

SZÉP SZÓ

Ismét jelentkezett a televízió irodalmi folyóirata, a Szép Szó. A tartalom ezúttal is eléggé szokványosra sikerült, bár két mozzanatra érdemes felfigyelni. Az egyik a Balogh Edgárral készített interjú, a másik a versek közérthetősége.

Az irodalomnak, az irodalommal közelebbről foglalkozóknak nem kell különösebben bemutatni Balogh Edgárt, aki szerkesztőként, kritikusként s publicistaként hosszú évtizedek óta azon fáradozik, hogy a Duna-menti népek egymásra találjanak. Ez az életút, ez a magatartás mindvégig következetes, a legnehezebb időkben s helyzetekben is volt egy biztos és megbízható iránytűje: az elkötelezettség. A kép mellett, az igazság mellett. Persze ez így kissé elvontan hangzik, de a beszélgetésből kitetszett, hogy az állandó munka, a szellemi tevékenység a jó ügy felvállalását hitelesíti. A Szép Szó mozgalomban épp úgy, mint a Korunk szerkesztői gyakorlatában.

Érdekes és tanulságos lehetett volna az a beszélgetés, ami a művészetek, pontosabban a versek közérthetőségéről hangzott el, ha van mód és alkalom minden résztvevőnek kifejtene s indokolnia az e témakörben vallott felfogását, meggyőződését. Így csak a felület karmolásától fel azt a sajnálatos félreértést erősítve, hogy a műalkotás, tehát a művészetek demokratizmus egyenlő a közérthetőséggel, pontosabban a csak logikailag felfogható értékrenddel. Holott mindannyian tudjuk, hogy a dolog jóval bonyolultabb, s a félreértés mindig abból származik, hogy e kérdést tisztázandó elnagyoljuk,

Russzisztikai napok Debrecenben

Január 29-én és 30-án, csütörtökön és pénteken rendezik meg Debrecenben A. Blok és A. Belij születése 100. évfordulójának tiszteletére a russzisztikai napokat a Kossuth Lajos Tudományegyetemen. Mint ismeretes, a korábban tervezett kerekasztal-konferencia a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt. Az új program nem csupán a régebbi felújítása, hanem sokkal gazdagabb annál.

A program szerint a két nap során húsz előadást tartanak, melyek különböző szempontok szerint vizsgálják a két író munkásságát.

Szavazhatnak a színházbarátok

A Csokonai Színház szeretné még szorosabbá tenni a közönségével örvendetesen javuló kapcsolatot, s arra törekszik, hogy a műsorterv gerincét a közönség széles rétegeihez szóló művek alkossák.

A valós igények felmérése és felkeltése érdekében a februári előadások előtt minden néző kitöltésre váró szavazó-cédulát kap majd, amely többek között arról érdeklődik, hogy ki hány előadást néz meg évente a színházban, melyek voltak a legnagyobb élményt nyújtó bemutatók, s hogyan alakult a közönség foglalkozás szerinti összetétele. A fő kérdés az, hogy ki milyen darabot látna legszívesebben a következő évadban. A legtöbb szavazatot kapott művek közül egyet a Csokonai Színház az 1981–82-es évadban műsorára tűz.

Boda István

MARLENE

LA GRANDE

A Jean Gabin-üggyel a mai napig nem tudott leszámolni Marlene Dietrich.

1976. november 15-én, amikor a nagy francia filmsztár meghalt — egy fél évvel Marlene férjének, Rudolf Siebernek a halála után —, szabályszerűen összeomlott, és így sóhajtott: „Most másodszor lettem özvegy!”

Bizalmasa és házvezetője, Odette Miron-Biore hasztalan próbálta megnyugtani, orvost hívott, aki injekciót adott neki. Mit sem segített. Úgy tűnt, hogy Marlene Dietrich meg akar halni Madame Odette, aki hosszú órákon keresztül ült idegesen az ágya mellett, szörnyű képet látott maga előtt: egy kettős sirt, mely előtt egész Párizs leborul.

Talán ő beszélt a víziójáról, talán a riporterek beszélték be ezt a borzalmat a halott családjának — mindenfelé írtak a híres szerelmesről, aki „komoly sokkot” kapott, mely ledöntötte a lábáról Dietrichet; még soha nem jelent meg ennyi cikk a negyvenes évek híres szerelmespárjáról, mint ezekben a novemberi napokban — mindenesetre Gabin özvegye lemondott az állami sírhelyről a történelmi párizsi temetőben és a nyilvánosság részvételéről.

Amikor Jean Gabin holttestét titokban elégették, a rossz nyelvek megállapították — különösen a filmszakmában beszélték róla —, hogy nem akart lehetőséget adni a riválisnak arra, hogy majd Gabin sírját később személyes kultikus helynek használja. (Valószínűbb az a feltételezés, hogy Jean Gabin határozott meg valami hasonló, a végrendeletében.)

1976. november 19-én a francia „Le Détroyat” nevű fregatt kifutott Brest kikötőjéből, és a nagy színész hamvait tartalmazó urnát az Atlanti-óceánba ürítették, a család és a legközelebbi baráti kör részvételével, a Mar-seillaise hangjainál.

Negyvennyolc évvel később az orvos szükségét látta annak, hogy Marlene Dietrichet a párizsi Amerikai Kórházba szállítsák. „Rossz napok voltak” — emlékezik vissza Madame Odette. „Ezt soha nem hevverte ki...”

Soha nem nevezte Marlenének — egy ilyen gyöngéd név valóban különösen hangzott volna a mogorva Gabin szájából —, hanem „Grande”-nak (Nagy).

Még ma is, 30 év elteltével, azok a filmemberek akiknek olyan szerencsésük volt, hogy közel álltak a híres párhoz, a kapcsolatukat egyszerűen „egyedülállóknak”, „különlegesnek” és „elragadóknak” nevezik, egy olyan szakmában (ahogyan az ember elképzelheti), ahol állandó viszálykodások vannak.

Jean Marais, a francia film örökifjú szerelmese mesélte

Charles Highamnek, a legjobb Marlene-biográfia írójának, milyen egyedül érezte magát Marlene Párizsban még 1954-ben is, hét évvel a szakításuk után:

„Még mindig szerette Jean Gabint, aki nem messze lakott a Montaigne avenue-i lakásától, a rue Francois I-ben. Mindig el kellett kísérnem abba a kávéházba, mely szemben volt Gabin házával. Azt remélte, hogy tud vetni rá egy pillantást, mikor az elhagyja a házat, még ha rövid ideig is. Órákon keresztül ültünk vagy álltunk ott, néha egész nap”.

Csak nyolc évvel később ismerte meg Madame Odette Marlene Dietrichet — és a seb még mindig nem gyógyult be, melyet Gabin ütött azzal, hogy elhagyta őt New Yorkban.

De Jean Marais látta a másik felet is: Jean Gabint.

„Néhány évvel később, mikor Marlene már nem volt Párizsban, Gabinnek liezonja volt egy fiatalabb színésznővel” — mesélte az életrajrósnak. „Mikor Gabinnal egyszer autóban utaztunk, láttuk, a »France Dimanche» botránylap egyik kiadását, annak a fényképésznek a képeivel, aki ez alatt a szerelmi történet alatt készítette riportot Gabinnal. Volt köztük egy fiatal nőt ábrázoló kép, aki Gabin ágya szélén ül. Ezt a fényképet kívánta. Mikor Gabin meglátta a képet, így szólt: »Van valaki, aki nem nagyon fog örülni ennek a fotónak — La Grande». Egy kis szünet után hozzátette: »Nem kellett volna elhagynia engem”.

A Jean Gabinhez fűződő kapcsolatának valóságos befejeződését csak egy embernek árulta el Dietrich — egy asszonynak: Odette Miron-Boire-nak. „Öregnek éreztem már magam ahhoz — negyvenöt éves voltam — hogy gyermekem legyem. Buta voltam... Még a férjem is, Rudolf Sieber is azt tanácsolta, hogy váljunk el, hogy hozzámehessek Gabinhez... Féltem a botránytól...”

(Folytatjuk)

SOROKBAN

DMVSC—Hajdúböszörményi Bocskai (Oláh Gábor utcai pálya, 14 óra) és D. Kinyi—Diósgyőri VTK (Vágóhid utcai sporttelep, 14 óra) barátságos labdarúgó-mérkőzéseket rendeznek ma Debrecenben.

A Hajdúsági Cukorgyár (Kaba) január 30-án, pénteken délután 4 órától, a Bárándi KSE fél 5 órai kezdettel tartja beszámoló és vezetőségválasztó közgyűlését.

Kun Zoltán, a DMVSC sportolója harmadik helyezést ért el a Jászberényben rendezett műkorcsolyaversenyen a serdülők kategóriájában.

A Hajdú-Bihar megyei labdarúgó-szövetség játékvezetői bizottsága február 2-án, hétfőn tartja ideai első továbbképző összejövetelét Debrecenben, a Kossuth utca 1. szám alatti klubteremben. A továbbképzést 5 órakor kezdik.

Ma, szerdán délután fél 5-től kerül sor a sakk-vegyes-mesterverseny 12. fordulójára. Jelenleg Filep, Ondi és Forgács Gy. áll az élcsoporthoz.

A tavaszi világbajnoki selejtezőkre készülő román labdarúgó-válogatott Athénben 1:0 (0:0) arányú vereséget szenvedett az Apollon csapatától. A gólt a 78. percben Petrinotis szerezte.

Kedden kora reggel elutazott Szófiába a szerdán kezdődő nemzetközi torna színhelyére a férfi kézilabda-válogatott. Ezúttal már tapasztaltabb játékosok is helyet kaptak a csapatban. Faludi Mihály vezetőedző a következőket jelölte: Jegenyés, Szabó, Kontra, Tóth G., Tenke, Kovács, Szilágyi, Kovács P., Fodor, Hunyadi, Bartalos, Kenyeres, Horváth és Makai.

SPORT SPORT SPORT SPORT

Merre tart a DMVSC?

Hatvan kérdés, háromórás eszmecsere

Kovács Ferenc válaszolt a labdarúgással kapcsolatos kérdésekre

Nagy érdeklődés kísérte a múlt hét végén a MÁV Nagyalloás oktatótermében megrendezett Merre tart a DMVSC? elnevezésű sportforumot. Mintegy hatszázötven sportbarát jött el a fórumra. Összesen kilven kérdést tettek fel a szurkolók. A labdarúgás népszerűségét bizonyítja, hogy a kérdezők zöme az NB I-ben szereplő labdarúgócsapatról érdeklődött.

A klub képviselőiben Milbik Kálmán ügyvezető elnök, Kiss Tibor ügyvezető elnök-helyettes, Fülöp Kornél, a labdarúgó-szakosztály elnöke, Kovács Ferenc vezetőedző, Szabó József, az NB I-es csapat legidősebb játékosa, Varga István, a női kézilék új vezetőedzője, Purguly Magda, az együttes kapitánya, Javaslaként hangzott el, hogy a DMVSC hozzon létre egy szurkolói klubot a városban, ahol el lehetne helyezni a zászlókat, serlegeket, fotókat, amelyek az egyesület mindennapi életéről adnának hírt. A DMVSC-híradót a mérkőzések előtt a városközponthoz is árusítani kellene, a stadion előtt pedig a mérkőzések napján kellene árulni a klub jelvényét, zászlóit, a csapatról készült fotókat. A B közép fiataljai köszönetet mondtak azért, hogy visszakapták régi helyüket, és kérték a DMVSC vezetőit, hogy szervezzék meg a törzsszurkolók utaztatását az idegenben sorra kerülő bajnoki találkozókra.

A fórumon elhangzott kérdésekből és válaszokból összeszereltük közlünk, a válaszokat Kovács Ferenc (labdarúgás), Milbik Kálmán (egyesületi élet), Varga István (kézilabda), Vojtha Antal (röplabda) adta meg.

Egyesületi élet

Tervezik-e az Oláh Gábor utcai sporttelepen a labdarúgó-pálya korszerűsítését? A közeljövőben elkészül-e a villanyvilágítás és a nézőtér bővítése?

A hatodik ötéves tervben nem lesz lehetőség labdarúgó-stadion létrehozására. Az NB I-es bajnoki mérkőzéseket a jövőben is a nagyerdői stadionban rendezik meg a klub. A távlati célkitűzések között változatlanul szerepel igazi „labdarúgó-stadion” kialakítása, amely alkalmas lesz esti mérkőzések megrendezésére is.

Miért nem kaphatnak tribünberletet a harminc-negyen évfolyamos, sárga-barna mérkőzésre járó törzsszurkolók?

A tribün befogadóképessége csekély, az ülőhelyek egy részét a hivatalos szerveknek kell biztosítani másrészt a bázisvállalatok képviselői kaptak belépőket a tribünre. Korlátozott számban a baráti kör hozott forgalomba tribünberleteket.

Miért nem játszik kéksárga mezben soha a labdarúgócsapat, mikor a kék-sárga a klub és a város színe?

Az egyesületnek, noha mindent megpróbált, mind ez ideig nem sikerült kék-sárga felszerelést beszereznie. Ez a színösszeállítás nem kapható a sportszertboltokban.

Miért Debrecenben legdrágábbak az NB I-es mérkőzésekre szóló belépőjegyek?

Az elnökségnek nincsenek olyan információi, hogy a debreceni jegyek a legdrágábbak az országban. A labdarúgó-mérkőzések belépőjegyeinek ára is emelkedett, s ehhez alkalmazkodott a klub.

Hogyan értékeli az elnökség az elmúlt másfél év eredményeit? Kiemelt egyesület lesz-e 1981-ben a DMVSC?

Másfél év rendkívül rövid idő egy sportegyesület életében. Kialakultak a szervezeti keretek, A szakosztá-

lyok pedig sikeres évet zártak. 1981-ben a DMVSC-nek meg kell kapnia a kiemelt sportegyesület minősítést. Erre a sportolók eredményeikkel, a klub pedig létesítményhálózatával, szakembergarnitúrájával rászolgált.

Javaslatként hangzott el, hogy a DMVSC hozzon létre egy szurkolói klubot a városban, ahol el lehetne helyezni a zászlókat, serlegeket, fotókat, amelyek az egyesület mindennapi életéről adnának hírt. A DMVSC-híradót a mérkőzések előtt a városközponthoz is árusítani kellene, a stadion előtt pedig a mérkőzések napján kellene árulni a klub jelvényét, zászlóit, a csapatról készült fotókat. A B közép fiataljai köszönetet mondtak azért, hogy visszakapták régi helyüket, és kérték a DMVSC vezetőit, hogy szervezzék meg a törzsszurkolók utaztatását az idegenben sorra kerülő bajnoki találkozókra.

Az elnökségnek nincsenek olyan információi, hogy a debreceni jegyek a legdrágábbak az országban. A labdarúgó-mérkőzések belépőjegyeinek ára is emelkedett, s ehhez alkalmazkodott a klub.

Hogyan értékeli az elnökség az elmúlt másfél év eredményeit? Kiemelt egyesület lesz-e 1981-ben a DMVSC?

Másfél év rendkívül rövid idő egy sportegyesület életében. Kialakultak a szervezeti keretek, A szakosztá-

Labdarúgás

A legtöbb kérdést Kovács Ferenc vezetőedzőre kapta. A legérdekesebbeket ismertetjük.

Miért játszik a DMVSC a hazai mérkőzéseken csak három csatárral? Ha Dákay is helyet kapna, minden bizonyosan gólerősebb lenne a csapat játéka.

A modern labdarúgásban korántsem csak a három csatár feladata a góllövés. Az egész együttesnek szerepet kell vállalnia a támadások szervezésében. Jelenleg nem tervezek változtatást, de Dákay is megkap minden lehetőséget ahhoz, hogy bekerüljön a csapatba. Dákay gólképes labdarúgó, s a debreceni közönség is sokat tehet azért, hogy visszanyerje önbizalmát, hiszen vele szemben különösen kritikuskak a nézők.

Miért nem a gólképtelen”, jó teljesítményt nyújtó védőnégyes — Kiss, Garamvölgyi, Szigeti, Fodor — játszik hétről hétre?

Nálunk minden játékosnak támadófeladatot is kell vállalnia. Ezért a beállós posztján mindig olyan játékos szerepeltetünk, akire tak-

tilkailag fontos feladatot lehet bízni. Ezért kapott helyet itt Sallai, Szűcs, Menyhárt és Szigeti. Ha minden mérkőzésen a kérdésben szereplő négy játékos játszana, kevésbé volna hatékony a támadójátékunk. Ezért el kellett tekintenem a találkozónagy részén a Garamvölgyi-Szigeti kettős egyidejű szerepeltetéséről.

A modern labdarúgás elképzelhetetlen szélsőjáték nélkül. Miért hiányzik hétről hétre Timár a csapatból, aki tavaly egyik lendítőereje volt a Debrecen támadójátékának?

Gondolom, tavaly hasonló kérdést lehetett volna feltenni Bartával kapcsolatban. Összel Barta kapott bizalmat, eredményesnek is bizonyult. A szélsőjáték pedig ma már nem csupán a szélsők feladata.

NB I-es játékosnak tartja-e Tóth Ernőt, nem gondolnák-e arra, hogy visszavegyék a DMVSC-hez?

Tóth Ernő labdarúgó-tudásáról már sokat hallottam, de én még keveset láttam játszani, ezért erre a kérdésre nem tudok válaszolni.

Mi az oka annak, hogy egy ilyen kiváló képességű labdarúgó, mint Somogyi, nem állandó csapattag?

Somogyi a felkészülési időszak végén, nyáron megsérült. Később, mikor lehetőséget kapott, csupán egy alkalommal — a Dunaujváros ellen Debrecenben lejátszott mérkőzésen — nyújtott igazán jó teljesítményt. Ha mérkőzésről mérkőzésre meg tudná közelíteni a Dunaujváros elleni játékát, állandó kezdőember lenne. Tehát minden csak rajta múlik.

Mikor lesz Debrecennek olyan labdarúgócsapata, mint a Bocskai volt?

En nem láttam játszani a Bocskait, de hallottam és tudom, hogy nagyszerű csapat volt, és szívet-lelket győnyörködtetően futballozott. Ma, amikor a küzdőjelleg domborodik ki, már a Bocskai sem tudna olyan szépen játszani. Nem tudom, lesz-e valaha olyan eredményesen szereplő csapata Debrecennek, mint a Bocskai volt, de két év alatt szeretnénk azt a DMVSC-t kialakítani, amely standard, biztos tagja az NB I. mezőnyének.

Van-e szó új játékos igazolásáról, miért nem hoznak gólerős csatárokat az NB II-ből?

Aligha van lehetőségünk arra, hogy idény közben igazoljunk. Egyébként

kételkedem abban, hogy az NB II-ben sok olyan csatár lenne, aki az NB I-be kerülve ontaná a gólokat. Egy-egy új játékos mindig csak kiegészítője lehet a már meglévő együttesnek.

Kézilabda

Összegezhetőnek tartja-e Varga István, hogy vezetődző a DMVSC női csapatánál, ugyanakkor a Nádudvar játékos?

Oreg játékos és fiatal edző vagyok. Ebből következik, hogy a nádudvari csapatban csak akkor játszom, ha annak időpontja nem ütközik a DMVSC mérkőzésével. Nádudvaron baráti közösségre találtam, nehezen tudok megválni tőle, de természetesen az edzői munkám az elsődleges.

Bizik-e a jó szereplésben?

Ha nem biznék, nem vállaltam volna el. Az első edzések után jöttem rá, milyen nehézségekkel kell szembenéznem. Sokat fogunk dolgozni, és bízom abban, hogy a bajnoki rajtig sikerül kialakítani az együttest, amelyben — szintén megmondom — most csak két igazán fix pontot látok. Nehéz év előtt állunk...

Atlétika

Mikor szűnik meg az atlétikai szakosztály féldalassága? Ugyanis jelenleg a klubnak jó futógardája van, de nincsenek dobói és ugrói.

Külön edzőt szerződöttünk, aki az ügyességi atlétikával foglalkozik, és oldalági átigazolásokkal is keressük a megoldást. Szeretnénk minél hamarabb homogén együttes formálni atlétagárdánkat.

Mi van K. Szabó Gáborral és Lázár Magdával? Kevés hallani róluk.

K. Szabó Gábor tavaly végig Achilles-in-sérüléssel bajlódott. A gondos orvosi kezelés után felépült, és teljes intenzitással edz. Lázár Magda nagyon szorgalmasan készül feladataira, és úgy vélem, még jó ideig meg tudja őrizni előkelő szerepét a magyar női atlétikában.

Mi várható Csapó Lajosról az ifjúsági atlétikai Európa-bajnokságon?

Dobogós helyezés.

Röplabda

Az együttes bajnokságot nyert az NB II-ben, de ugyanakkor nem történt meg a csapat megerősítése. Így van-e esélye az újoncnak, hogy benmaradjon az I. osztályban?

Bizonyos értelemben szerencsénk van, mert változik a bajnoki rendszer, és a tavaszi eredmények nem számítanak. Nyáron ismét lesz lehetőség igazolásra. Addig fel tudjuk mérni, mire képesek a lányok a legjobbak között, s aztán döntünk a csapatépítés kérdésében. De időnk sem volt, hiszen a bajnoki cím sorsa az óvások miatt csak az átigazolási időszak alatt dőlt el.

A fórum résztvevői a kérdéseket fogalmazzák

Filep Tibor

MAI INFORMÁCIÓNK

MADÁCH-DÍJAT KAPOTT A CSOKONAI SZÍNHÁZ OPERATÁRSULATA

Nógrád megye és Salgótarján város művészeti díjával, Madách-díjjal tüntették ki a Csokonai Színház operatársulatát. A megye művészeti díját eddig majdnem kivétel nélkül nógrádiak kapták, a díjat odaítélő bizottság csak néhány esetben tett kivételt, mint most a Csokonai Színház operatársulata javára.

Az operatársulat húsz éve tart előadásokat Salgótarjánban, 1968 óta rendszeresen játszik ott. 1968-tól napjainkig 115 előadást tartott.

A Madách-díjat az operatársulat kollektívája nevében Szabó László zeneigazgató vette át.

Vadettetés a hajdúsági erdőkben

Hajdú-Biharban 34 vadász-társaság működik. A tél elején alaposan fel kellett készülniük a vadak etetésére. Nagy szükség van az etetésre, mert a vastag hótakaró miatt a nyulak, az őzek nehezen tudnak eleséghez jutni. A vadakat különben is így lehet a területhez kötni: táplálék hiányában elvándorlásra kényszerülnek.

Szalkai János megyei fővadász tájékoztatása szerint eddig 4945 mázsa szemes takar-

mányt, 515 mázsa szalmas és 506 mázsa lédús tápanyagot használtak fel vadettetésre.

A jövőre is gondolva tárolnak még 6612 mázsa szemes takarmányt, 1942 mázsa szalmas takarmányt és 543 mázsa lédús anyagot. A vadász-társaságok ezen felül a szükségletnek megfelelően vásárolnak takarmányt. Eddig eredményesnek mondható az erdei vadak etetése.

JELMEZVERSENY

A Jelmezkölcsönző Vállalatnál is megrendezik évente a Szakma ifjú mestere versenyt. A fiatalok régmúlt korok ruháit, jelmezeit készítik el. A „versenyművekkel” később kölcsönvevők versenghetnek.

A képen: Nagy Eszter versenymunkájával

Kétszázmillió kölcsönkeret a takarékszövetkezetekben

A megyében működő takarékszövetkezetek a hatodik ötéves terv első esztendőjében — az előzetes számítások szerint — mintegy 10–13 millió forinttal nagyobb kölcsönkerettel rendelkeznek majd, mint 1980-ban. A keret eléri a 197–200 millió forintot. Ebből az összegből a hajdú-bihari tksz-ek — a kölcsönfordulók további javításával — 255–260 milliót folyósíthatnak tagjaiknak.

Az idén a megye valamennyi falusi bankja fejleszti, szélesíti a mezőgazdasági termelési hitelt propagáló munkáját. Ilyen hitelt jelenleg a háztáji, ház körüli állattenyésztés fejlesztésére, mezőgazdasági gépek, felszerelések

beszerzésére, épületek, istállók, ólak építésére, bővítésére, takarmány beszerzésére, üzemelés, szőlő telepítésére lehet igénybe venni. Az idén javítják a takarékszövetkezetekben a lakossági szolgáltatásokat elősegítő kisipari, kiskereskedői kölcsönök arányát, valamint az ügyviteli munka színvonalát is.

TALÁLKOZÓ. Barbinek Péter színművésszel, a Csokonai Színház tagjával találkozhatnak a színházkedvelő fiatalok január 29-én, csütörtökön 17 órától a Kőlcsey Művelődési Központ ifjúsági centrumában.

NÁDARATÁS A BALATONON

A Fertői Nádgyazdasági Vállalat aratógépei vágják a nádat Akarattytól Badacsonyig. Az elmúlt év végéig kétszázötvenezer kéve nádat vágta le. Még hátra van a munka 25–30 százaléka.

A képen: kéverakás Csofagnál

Operaritkaságok

A Zeneműkiadó Vállalat nemrégiben jelentette meg Nemeth Amadé: Operaritkaságok című könyvét. Hasznos, hézagpótló összeállítás került ezzel a zene- és operakedvelők kezébe: a nyolcszáz oldalas kötet ugyanis olyan ritkán hallható vagy csaknem elfeledett operák adatait tartalmazza, amelyek nem szerepelnek az operakalauzokban. A könyv első része időrendben közli az eddig megírt mintegy 35 ezer operából kiválasztott 250 mű bemutatásának adatait, a zeneszerzők és a szövegírók életrajzi vázlatait. A második részben az operák rövid ismertetése ol-

vasható, tömör értékeléssel és kottapéldákkal. A szerző nem törekedett arra, hogy az összeállításból az opera műfajának szabályos története kerekedjen ki. Ez a magyarul is olvasható operakalauzokban található. Összességében mégis kirajzolódik a rengeteg adatból valamiféle operatörténet: az alig hallható, inkább rádiókban sugárzott, lemezekben forgalomba hozott operák fejlődés-vonalát.

Igy az Operaritkaságok című kötetet elsősorban szakemberek és a műfaj iránt érdeklődő operabarátok forgathatják haszonnal.

(t. g.)

DÍJ. Nemzetközi Afrika-díjat kapott a Vizügyi Tervező Vállalat. Az afrikai országok folytatott kereskedelemében kimagasló érdemeket szerzett VIZITERV jelenleg is több munkát végez Afrikában.

NÓPOLITIKA. Időszerű nópolitikai kérdésekről tart előadást Dankaházi Jánosné, a megyei pártbizottság munkatársa január 29-én, csütörtökön 17 órakor a Monti ezredes utca 3. szám alatti partházban, a Hazafias Népfőnt belváros III. és III/1. területi nőbizottsága szervezésében.

CSILLAGÁSZAT. Jártak-e idegen lények a Földön? — erről a kérdéssel tart előadást felső tagozatos iskolásoknak Zajác György, a debreceni Kronosz sci-fi klub vezetője január 29-én, csütörtökön délután 3 órától a Kőlcsey Művelődési Központ ifjúsági centrumában.

KIÁLLÍTÁS. Józsa János festőművész kiállítása nyílik január 29-én 17 óra 30 perckor Kabán, a Mácsai Sándor Művelődési Házban. A festmények megtekinthetők február 10-ig, naponta 9–19 óra között.

ÚJÍTÁS. Több mint negyedmillió forintot kapott az a 13 tagú, mérnökökből és szakmunkásokból álló újító közösség, amely energiatakarékos szűrítérendszert alkotott a Bolyi Mezőgazdasági Kombínát számára. Az új szűrítérendszer segítségével a vetőmag minősége is jobb.

JUBILEUM. A Szépművészeti Múzeum alapításának 75. évfordulója tiszteletére jubileumi kiállítást rendez. A tervek szerint 75 mester 75 alkotását állítják ki, s a műzeumi hónapban megnyíló bemutatón a gyűjtemény gyarapodásáról, az intézményben végzett tudományos munkáról is számot adnak.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV

BOLDOG SZÜLETÉSNAPOT, MARILYN (magyar). Apolló 1/10, 1/12, Meteor 1/6, 1/8.

FEKETE-FEHÉR SZINESBEN (fr.). Apolló 8, Vig 1/2.

VÉR A SINEKEN (jugoszláv). Apolló 4, 6, Vig 1/10, 1/12, Meteor 3.

CSALÁDI ÖSSZEESKÜVÉS (amerikai). Híradó 1/10, este 1/8.

EGYPTOMI TÖRTÉNET (magyar). Vig mese 1/4, 6.

KISÉRTÉS (magyar). Híradó 1/12, 1/2, 1/4, 1/6.

SKALPVADÁSZOK (amerikai western). Vig 1/4, 6, 1/8.

A TIZENÖT ÉVES KAPITÁNY (spanyol). Apolló 1/2.

WALT DISNEY ALLATBIRODALMA (amerikai). Meteor mese 3, 1/6.

SZÍNHÁZ

Műv. Központ:
Ma 7 órakor: Repülési kísérlet — Varsányi-Bérlét.

TV

BUDAPEST, 1.
8.59 Műsorismertetés. 9.00 Idősebbek is elkezdhetik... 9.05

Iskolatévé. 9.25 Delta (ism.). 9.50 A márkíné (ism.). 11.00–11.40 Hőfehér Kócszlop Műsorismertetés. 14.30–16.00 Iskolatévé. 16.02 Műsorismertetés. 16.05 Gólyavári esték. 16.50 Hírek. 16.55 Jelmezbemutató. 18.25 Ki figyel oda? R riportműsor. 18.50 Staféta. Tíz perc ifjúság. 19.00 A Közönségszolgálat tájékoztatója. 19.05 Reklám. 19.10 Idősebbek is elkezdhetik... 19.15 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Vasárnap szülő. Magyar film. 21.35 Kockázat. Versenyben a világpiac. 22.05 Folytatódó előadás. Portréfilm Vészl Endréről. 22.35 Tv-híradó, 3.

BUDAPEST, 2.

20.00 Műsorismertetés. 20.01 Minden bárny a maga párjával. Zenés film. 21.05 Tv-híradó. 2. 21.25 Reklám. 21.30–22.55 Századunk. Dokumentumműsor-sorozat.

POZSONY, 1.

8.50 Hírek. 8.55 Iskolatévé. 9.25 Kanadai film. 11.00 Könyvek. 11.25 Portréfilm. 11.45 Iskolatévé. 12.25 Hírek. 15.40 Hírek. 15.45 Iskolatévé. 16.15 Német nyelvtanfolyam. 16.45 Utirajzfilm. 17.25 Ipari tanulók műsora. 17.55 Autóok-motorosok magazinja. 18.25 Könyvek. 18.30 Esti mese. 18.40 Sajtókonferencia. 19.35 Tv-híradó. 20.00 Lako-

dalom Weltzowban. NDK tévéfilm. 21.30 Dokumentumműsor. 21.45 Huszonöt óra a világban. 22.00 Szórakoztató műsor. 22.40 Hírek.

POZSONY, 2.

16.35 Hírek. 17.10 Vetélkedő. 18.00 Tévétájk. 19.10 A rendőrség naplójából. 19.25 Tévétorna. 19.30 Dokumentumműsor. 21.00 Rumba. Kubai zenés film. 21.15 Aktualitások. 21.45 Mag. Indiai film.

BUKAREST

15.05 Iskolatévé. 16.15 Kórusok. 17.00 Nyelvművelés. 17.25 Néhány szó politikáról. 17.50 A legkisebbeknek. 18.00 Tv-híradó. 18.20 Gazdasági felvilágosítás. 18.40 Hölgyvendégek. Francia opera. 20.50 Régi és új melódiák.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA

17.00 Hírek. Időjárás. Lap-szemle. 17.05 Régi magyar filmek zenéjével. 17.10 Veress József filmjezzel. 17.15 Öt perc dzsessz. Chick Corea felvételéből. 17.20 Objektív. Gazdasági híradó. Szerkesztő: Bálint Attila. 17.50 Musical-sláger. 18.00 Észak-tiszántúli kőnyika. 18.15 A debreceni MÁV Filharmonikusok Zenekara játszik. Vezényel: Szabó László. 18.25–18.30 Hírösszefoglaló. Műsorelőzetes.

HÍREK

1981. január 28., szerda
Károly, Karola napja
A Nap két 7.16 — nyugszik
16.39 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS
SZERDA ESTIG: eleinte túlnyomóan napos, száraz idő. Később már időnként megnövekszik a felhőzet, valószínűleg származó felhőzetek nélkül. Lassan tovább mérséklődő, sokfelé erős, helyenként viharos északi szél. A legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán plusz 1 minusz 4 fok között. (MTI)

GYERMEKEKNEK. Mező Margit Papírsarkány című műsórát mutatja be alsó tagozatos gyermekeknek január 29-én, 14.30-kor a városi könyvtár Petőfi emlékkönyvtárában.

ELŐADÁS. Kiskertembe rozmaryngot ültettem címmel január 31-én 19 órakor a hajdúböszörményi városi művelődési központ színháztermében a hajdúböszörményi Bocskai Néptáncgyűjtés mutatja be műsórát.

MŰSORAJÁNLAT. A szerdai rádióműsorok közül a Petőfi rádióban 13 óra 20 perckor kezdődő „Az Eötvös-díjas suszter” című riportot ajánljuk meghallgatásra. Balogh István műsórát a világhírű Endrődi Cipőipari Szövetkezet fejlődését, történetét hallhatjuk a megalapítástól napjainkig.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Százkilencven évvel ezelőtt, 1791. január 28-án született, és 42 éves korában, 1833-ban halt meg Louis Joseph Ferdinand Hérold francia zeneszerző.

Apja, aki Bach tanítványa s szintén jó muzikus volt, elsőként részesítette fiát zenei oktatásban. A fiatalember 1813-ban elnyerte az úgynevezett Római Díjat. Számos dalműve biztos technikai tudástól tanuskodik. Alkalmi operákat is írt, de a félsiker után önbizalmát veszítve, korreptori állást vállalt, a közben csak kisebb műveket komponált zongorára. 1821-ben hosszabb utat tett Olaszországban. Ott teljesen Rossini hatása alá került; ennek beszédes példája a Le Muletier című háromfelvonásos, valamint a Le Roi René és a Le lapin blanc című egyfelvonásos operának nyelvezte, felépítése.

A várvá várt nagy sikert — miután azt több operával, balettel hiába lapkodott kívülről — csak meglehetősen későn érte el, a Zampával. Ennek nem mindiegyéni, de végig friss, erőteljes s helyenként poétikus zenéje báránt egész Európát, s különösen Németországban talált nagy visszhangra. Pesti bemutatója 1837-ben volt.

AZ ÜGYELETES HÍRSZERKESZTŐ

Hajdú István
Telefon: 12-144

SZÍNHÁZ. Machiavelli Mandragora című színművét mutatják be a Csokonai Színház művészei január 28-án 19 órától a püspökpláncnyi művelődési központ színháztermében.

TÁNCSZÍNHÁZ NYÍLT BUDÁN

„Táncfórum a budai Vigadóban” elnevezéssel táncszínház nyílt az Állami Népi Együttes Corvin téri székházában. A befogadószin- házként működő új kulturális intézményben a hét- fői esteken a hazai balett- és folklóregyüttesek kapnak bemutatkozási lehetőséget.

A képen: Szabadi Edit és Lőcsei Jenő az Opera balettszólístái

BIZTONSÁG. A korábbi- nál korszerűbb, biztonságosabb villamos elosztóberendezések gyártását kezdték meg az EVIG Villamoskészülék-gyárában. A kettős szigetelésű, önkioldó műanyag tokba szerelt elosztó rendszer jól használható a könnyűszerkezetes épületek villamos hálózatának kialakításá- nál.

KÖZLEMÉNYEK

ARAMSZÜNET LESZ február 2-án 8.00–10.00 óráig a Róthszeg Leó, Gorkij, Dorogi utcákon végig, a Solyom, a Katalin utcától az Acsadli utig, az Acsadli uton a Sámsoni utól a 43. számig; február 2-án 10.00–12.00 óráig a Juhász Géza, Beregszászi, Szabó Pál, Tamási Áron, Radnóti, Sarkadi, Veres Péter, Szűcs István, Filpó utcákon végig, az Irén utcán a 10. számától a Solyom utcáig, az Endre utcán a 28. számától a Solyom utcáig, a Vántus Károly utcán a 22. számától a Solyom utcáig, a Kőműves utcán a 30. számától a Solyom utcáig, a Kőfaragó utcán a 26. számától a Solyom utcáig, a Kurucz utcán a 111. számától a Solyom utcáig, a Móra Ferenc utcán a 20. számától a Solyom utcáig, a Solyom utcán a Mozdony utcától a Katalin utcáig; február 2-án 13.00–15.00 óráig a Hoid utcán a Malvin utcától végig, a Honti utcán végig, a Munkás utcán a Honti utcától végig; február 2-től 6-ig naponta 8.00–16.00 ó. a Solyom utcán a Kiss József utcától a Móra Ferenc utcáig, a Gépész utcán a Solyom utcától a Munkás utcáig, a Mező, Ecsedi I., Kiss József utcákon végig szünetel az áramszolgáltatás. (x)

ERTESITJÜK VÉNDÉGEINKET, hogy a Nagyrédői Gyógyfürdő szabadtéri medencéit átalakítási munkák miatt 1981. március 2-től 1981. május 30-ig zárva tartjuk. Az átalakítás ideje alatt a fürdő többi egysége zavartalanul üzemel. Debreceni Vízmű és Gyógyfürdő Vállalat. (x)

MESTERSÉGES TERMÉKENYÍTŐ FŐÁLLOMÁS értesíti az állattartókat, hogy az alábbi termékenyítő helyeken a rendelési idő megváltozott: Nagycserre reggel 7 óra, Haláp reggel fél 8. Dombos-tanya bejáró délután 1 óra. (x)

A DEBRECENI ÜGYVÉDI KAMARA értesíti az érdekelteket, hogy a Debrecen, Péterfia u. 46. sz. alatti épület felújításának ideje alatt a földszinti helyiségekben működik. (x)

MAKRAME-TANFOLYAMOT indít a Kőlcsey Művelődési Központ. Felkészítés az első foglalkozáson január 28-án 17 órakor a Bessenyei tereben. Részvételi díj: 250 forint. (x)